

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Garay-utca 16. szám, II. emelet, 8,
ahová minden levél és küldemény címezendő.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy hóra — — — — — 80 kor. Félévre — — — — — 1,80 kor.
Negyedévre — — — — — 2,40 „ Egyes szám — — — — — 20 „
A Szövetség tagjai díjtalanul kapják.

Kié az érdem?

9-9½

Kié az érdem?

Munkások!

A napilapokban ama hír látott napvilágot, hogy Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter elrendelte a műhelyi munkások részére a 9½ órai munkaidő bevezetését.

Alig hogy eme — a munkások egy részében örömet keltő — hír napvilágot látott, máris jönnek hozzatok a munkásság ama salakjai, akik mozgalmunk egész történetében mindenkor a legnemtelenebb fegyvereket használva, igyekeztek a vasuti munkásság becsületes küzdelmét feltartóztatni s ha rajtuk mult volna, tönkretenni. Most jönnek hozzatok a denunciansok, a talpnyalók s míg egyrészt tömjénezik a miniszteri elhatározást, másrészt egyedül s kizárólag a „saját érdemüknek” tudják be a munkások részére megadott eme legujabb kedvezményt.

A 9½ órai munkaidőt

akarják felhasználni arra, hogy a legnagyobb cinizmussal saját részükre vindikálják ismét azoknak a vivmányoknak az erkölcsi sikerét, *amelyért az érdem egyedül a munkásságot magát és senki mást nem illet.*

Ha van érdem, amit a szentek farizeusai a saját érdemüknek tudhatnak be, úgy ez egyedül csak az lehet, hogy gyöngítették a vasuti munkásságból feltörekvő egyöntetű akaratot, amely

a 9 órai munkaidő

kivívásáért megnyilvánult.

Igen! Csak ez és semmi más nem lehet az érdemük, mert ismét kerékkötői, árulói lettek a munkásság ügyének azal, hogy

a műhelyi munkásbizottságok

által egyöntetű elhatározással s a szervezettség imponáló erejével a százféle akadály ellenére is határozattá emelt s a felsőbbséghez felterjesztett 9 órai munkaidő-követelést dezavualták azzal, hogy ők megelégedtek a 9½ órai munkaidő alázatos kikönyörgésével.

Munkástestvérek! Ha hozzatok jönnek ezek a farizeusok, a képmutatók, az álbarátok, hogy titeket még ezek után is hazug fondorlattal a saját érdemüknek betudott eredménynyel behálózzanak, akkor vegyetek korbácsot a kezetekbe és kergessétek ki őket az „Igazság” templomából, amelynek falaira arany betük-

kel minden idők tanuságául vagyon felírva, hogy *a munkásság felszabadítása: csak a munkásság műve lehet,* nem pedig a denunciáns hazug profétáké.

Ezekután a kereskedelmi miniszter urhoz intézünk néhány szót:

Nem tudjuk, mennyiben felel meg a valóságnak a napilapokban *csak* a műhelymunkások munkaidéjét szabályozó rendelet. Mi szeretnők hinni, hogy ez csak a napilapok helytelen információin alapszik, mert lihetetlennek tartjuk és a szociálpolitikával összeegyeztethetetlennek, hogy amidőn nem zárkozik el a szociális belátás, a munkaidő megrövidítésének a szükségessége elől, hogy ez ne az igazságosság szellemében történjék.

Ha a műhelymunkások részére megadták a munkaidő leszállítását, akkor a sok ezer fűtőházi, műszaki, raktári, szer-tári, állomási, pályafentartási stb. stb. munkást sem okos, sem célszerű, de nem is humánus dolog ebből a kedvezményből kizárni és ezáltal a vasuti munkásság közé az egyenlőtlen elbánás üszkét vetni. Bizton hisszük, hogy a miniszter ezeket a kategóriákat is figyelembe fogja részesíteni.

Sajnos, eme kategóriák ma még nem birnak munkásbizottságokkal. Ha birnának ilyenekkel, úgy bizonyára kifejtenék ezek is a felsőbbség előtt, hogy az 50. sz. Hivatalos Lap alapján ők is megkapták az 1½ órai ebédidőt, de éppen ennek a révén hosszabbodott meg a munkaidejük napi félórával.

Ha pedig a műhelyi munkásság eme sérelmét orvosolni tartotta szükségesnek a miniszter, ha ez *méltányos* volt a műhelyi munkássággal szemben, úgy a többiekre nézve csak *jogos* lehet.

Vasutasok!

Fogjatok hozzá ujult erővel, lángoló lelkesedéssel, hogy a ma elért *fél-sikert* nyomon kövesse kívánságaitok teljes kielégítése. Tartsatok ki sziklaszilárdan **a 9 órai munkaidő, az automatikus bér-emelés, a szombat délutáni munkaidő rövidítése, az akkordárak fölemelése** iránti követeléseitek mellett.

De ne feledkezsetek meg arról sem, hogy a jelenlegi munkaidő-rövidítés az eddigi értesülések szerint csak egy kategóriát: *a műhelymunkásokat érinti.*

Minden törekvésünknek oda kell irányulnia, hogy ezen kedvezmény — úgy mint a külföldi modern vasuti intézményeknél is — az *összes szolgálati ágak munkásaira kiterjesztessék.*

A Konzum-tagokhoz!

Ma este meg történt, hogy szociális főnökök a szentkoronás „50-es szervező bizottság” által kibocsátott ívek aláírására kényszerítették a tagokat.

És eleve figyelmeztetjük az illetőket, hogy aláírásaikat, amelyeket nem két lapokon adtak le, még visszakövetelhetik.

Egyben kérjük is, hogy minden egyes ilyenemű esetet tudomásunkra hozni szíveskedjenek.

A szerkesztőség.

Egyről-másról.

Vasárnapi számában a Független Magyarország részletesen foglalkozik lapunk múlt heti számának vezércikkével, amely nemcsak a saját, hanem az ellentáborban is érthető feltűnést keltett. „Bizarr” dolognak mondotta a cikkíró azt az állításunkat, hogy a grófi szövetség eszköze volna annak az akciónak, amely a nagy Konzumot be akarja terelni a Hangyába, a keresztény fogyasztási szövetkezetek gócpontjába. Értesüléseink annyira megbízhatók e tekintetben, hogy állításunkat, minden bizarrsága dacára, továbbra is fentartjuk és újból hangsúlyozzuk, hogy ez volt az egyik célja a szentkoronás akciónak. Bizarrnak csak azt tartjuk, hogy a szentkoronások még csak gondolni is képesek arra, hogy a munkásság kapható lehet az ilyen kalandokra, amelyek nyilván nem céloznak mást, mint a vasutasok gazdasági erőinek egy kormányzókat szolgáló agrárszövetség igájába való hajtását és így vele erőik gyengítését.

A cikkíró három vasutas szervezetről beszél. Mi csak egyetlen egyet ismerünk el mint vasutas szervezetet: a Vasuti Munkások Országos Szövetségét, de a többiekéről a legjobb akaratukkal sem mondhatunk egyebet, minthogy nem mások, mint meglehetősen nagy taglétszámmal bíró szamaritánus egyletek, amelyek erőiket nem alulról, hanem felülről nyerik. Hogy igazunk van, azt egyéb, általunk már sokszor fejtegetett jelenségeken kívül azzal is igazolhatjuk, hogy ismerve a tagok hangulatát, a hivatalból való tagdíjlevonások beszüntetése esetén mindkét egylet önmagától megsemmisülne. Ami viszont azt bizonyítja, hogy nem lehetnek szervezetek azok a konziderációk, amelyek — szervezve nincsenek. Hogy aztán a cikkíró ur bennünket milyen istentől el rugaszkodottaknak tart, szemben az ő csendesen emésztő egyleteikkel, az az ő dolga; egy azonban bizonyos: mi egyöntetűen szervezett tábor vagyunk, akik amit elérni akarunk, nem kormánykegyek hajhászásával akarjuk elérni, hanem első sorban a saját szervezett erőinkkel. Ez a lényeges különbség mindenestre fenforog közöttünk és a Rónai Mórécék egyletei között.

Jellemző a szentkoronások korlátozottságára, hogy a Konzumba beválasztandó bizalmi emberek sorában vezető helyre Abarbanell Salamon urat állítják oda, bukóféltben levő nyomdájuk jelenlegi igazgatóját. Hát az izlés lehet különböző, de a mi egyszerű felfogásunk szerint összeférhetlenséget látunk benne. Mert jól emlékezünk még a nyomdavétel körül lezajlott botrányokra s nagyon jól emlékezünk még arra is, hogy a nyomda megvételére kiküldött bizottságban Abarbanell ur is részt vett s így neki okvetlenül tudomással kellett bírnia arról, hogy a nyomda megvétele körül botrányos visszaélések történtek. Ha tehát tudott róla és nem leplezte le a panamázókat, akkor visszaélt a tagok belé helyezett bizalmával s a szövetség érdekei ellen működött, ha pedig nem tudott róla, akkor nem értjük a szentkoronások bárgyúságát, hogy egy fontosnak tartott vállalatuk élére.

Olyan embert állítottak oda, aki mint megbízott a megvételnél nem vette észre a tagok zsebe ellen elkövetett merényletet. A munkásság azonban nem kiskorú emberek-ből áll, aki egyik legfontosabb gazdasági szervezetébe csakis olyan embereket hajlandó bebocsátani, akiknek egyénisége garancia is arra nézve, hogy az intézmény felvirágoztatása érdekében legjobb tudása szerint dolgozni tud és akar is. Ha Abarbanell urnak komoly célja az, hogy a Konzum igazgatóságába beválasztassék, első sorban derítsen világosságot a nyomdapanama titkaira s nevezze meg azt a rejtelmes Deutscht, akinek személyiségére a gróf ur is, de mi is föltöbbé kíváncsiak vagyunk. Aztán majd lehet beszélgetni a Konzumba való beválasztásról is. Sümegi ur törekvéseire csak annyit mondhatunk, hogy a déli kerület Konzumja is nyújt olyan tági működési teret, hogy képességeit kifejthesse s nagy kár volna mindkét Konzumra nézve, ha energiáját a kettős működés szétforgácsolná. Egyszerre két lovat jól megülni nem lehet.

*

A Független Magyarország vasárnapi cikkírója kifogásolja azokat a fegyvereket, amelyekkel szerinte a Magyar Vasutas küzdeni szokott. Nincsen kedvünk most személe tártani a cikkíró urnak a szentkoronás szövetség arzenálját, de annyit mindenesetre ki kell jelentenünk, hogy fegyvereink lehetnek bár súlyosak, nyerseks és élesek, de csatornalébe mártani nem szoktuk soha. Ellenben úgy önmagában hasonlitsa össze egyszer a cikkíró ur a szentkoronás fegyvereket, amelyekkel a szervezett vasutasok ellen harcolni szoktak s meg fogja látni, hogy a fegyverek tisztessége dolgában nem mi vagyunk azok, akikre jogosan panaszkodni lehet. A genfi egyezmény mindkét harcoló félre nézve kötelező, de ha az ellentábor dum-dum lövegekkel dolgozik, nem veheti rossz néven azt sem, ha eminnen egy-egy lövés a szentkoronás lazarétumba téved. Pedig hát ott nagyon sok a rokkant és harcképtelen katona.

*

A múlt héten járt egy küldöttség Budapesten a pozsonyi szentkoronás Konzum érdekében. Állítólag 20.000 korona kölcsönt keresett, hogy megrokkant és megtépázott állapotát szanálhassa vele. Nem látunk a dologban semmi különöset, hiszen baleset érhet mindenkit. De nem hallgathatunk el egy csendes megjegyzést. A szentkoronások támadásai a nagy Konzum ellen olyan alaptól indulnak ki, ami náluk sorvasztó betegség ugyan, a nagy Konzumnál azonban csak vélt rémlátás, hogy ne mondjuk: ostoba pizskolódás. Minek kritizálnak és minek erőlködnek tehát azok, akik a saját szemétdombjukon sem tudnak rendet csinálni s akik ölbe tett kézzel nézik, hogy saját intézményeik hogyan jutnak ebek harmincadjára? Azért jellemző tehát a pozsonyi szentkoronások bucsujárása, mert a hangosan puffogtatott frázisok mögött már tisztán láthatni a rémült erőlködést és a kétségbeesést a rövidesen bekövetkezendő bukáshoz. Pedig Darányi Ignác kegyeit is élvezték a szerény ördögök! Ugyálszik, hogy rajtuk már a kormánykegyek sem segítenek!

*

Paktumbírek szállodogálnak a levegőben. Vagy öt oldalról hallottuk, hogy a szentkoronások paktumot szeretnének kötni a munkássággal és a többi szervezett vasutasokkal a konzumi választások irányában. A mi felfogásunk nagyon egyenes ebben a dologban: ha elég erősek arra, hogy jelöltjeiket beviheték a Konzumba, ám jó, menjenek be, de csakis az önértékes vasutasok letörése, illetve kibuktatása árán. A szervezett vasutasoknak nincsen szükségük ott paktálni, ahol diktálhatnak is. Nem csalódunk, amikor azt hisszük, hogy ez a felfogása minden egyenes dereku vasutasnak.

*

A Konzum a vasutasoké! Ezt az igazságot szögezte le a Független Magyarország ellentáborban. Hát igenis, mi is újból leszögezzük és ki is tartunk ezen igazságunk mellett, azonban félreértések elkerülése végett azt is leszögezzük, hogy a vasutasok alatt mi nem értjük a szentkoronás szövetség profitlovagjait és a szakállgróf szentimrés ifjait. Mi komoly, céltudatos vasutasokat értünk alatta s csakis ilyeneket bocsáthatunk be a Konzumba. Amint majd tapasztalni is fogja a cikkíró ur!

SZEMLE.

Sztrájk-törő mozdonyvezető.

A mozdonyvezető szövetség neveltje, Gelesz Ferenc, a nagykanizsai fűtőházhoz beosztott mozdonyvezető.

Fentnevezett — nem tudjuk, a felsőbb-ség utasítására-e — olyan aljas szerepre vállalkozott, amelynek még csak a gondolatától is irtózna a legegyszerűbb munkásember is.

Ugyanis e hó 19-én a sörgyári munkások bérharcba léptek, hogy a nyomorúságos éhbérek némileg javítsák.

A harcba ugyszólván bele lettek kergetve, mert a sörbárók ridegen elzárkóztak az 1.40—1.60 korona napibérek javítása elől.

A gyár nem kapott sztrájk-törőket sem a külső munkások, sem a vasuti munkások között.

Ilyen piszkos szerepre csak a szentek neveltje, Gelesz mozdonyvezető volt kapható.

Este bement a gyárba és reggelig fűtötte a gépet, hogy szert tegyen a Judás-fillérekre.

Ha a mozdonyvezetők szövetsége valamit ad a tisztességre, akkor kilóditja a tagjai sorából az ilyen gyatra alakot, nehogy megfertőzze a még becsületes mozdonyvezetőket is.

De jó lesz, ha a Dv. igazgatósága is a körmére koppint ennek az alaknak, különben azt kell hinnünk, hogy a sörgyári részvényekkel vannak érdekeltségi viszonyban valakik.

A podgyász-hordárok.

Hányszor, de hányszor szálltunk e lap hasábjain sikra a podgyász-hordárok igazáért.

Minden bizonyítékunk meddő maradt azonban az igazgatóság makacs ellentállásán. Akármint érveltünk is, akármennyire követeltük is, hogy a podgyász-hordárokat is vasuti munkásoknak tekintsék, mégis minden hiába volt. A felsőbb-ség mindig azzal érvelt, hogy a podgyász-hordár nem munkás.

A podgyász-hordárokat mindig csak tiszteltbeli vasutasoknak tekintették, ha — jogokról volt szó.

Ellenben sohasem riadt vissza a felsőbb-ség, ha a podgyász-hordárokat munkára kellett szorítani, olyan munkára, amelyért fizetést azonban sohasem adtak.

Most azután az igazgatóságnak egy újabb rendelete látott napvilágot.

Ezzel lapunk más helyén foglalkozunk. E helyütt csupán egyetlen-egy mondatát akarjuk kiszakítani. Ez a mondat így szól:

A kocsisztító, a podgyász-hordár és a kocsi-toló munkás.

Ebből az egy mondatból világosan következik, hogy tehát őket is megilleti mindama jog, ami a többi munkásságot.

Ennek alapján jogot formálhatnak mindama kedvezményekre is, amelyeket eddig meg nem kaptak, mert nem tekintették őket munkásoknak.

Jól tudjuk azonban, hogy a Máv.-nál uralkodó vaskalaposság nem fogja a podgyász-hordárokat még most sem munkásoknak tekinteni.

De azt is tudjuk, hogy a V. M. O. Szövetsége ez irányban mérvadó helyen lépéseket is tett már, azonban mind a mai napig nem történt döntés.

Most azután csakugyan méltányos volna az ügyet dűlőre vinni. Az elvi kijelentés már megvan.

Tessék most tollat ragadni és *utasítani* a főnökségeket, hogy a podgyászfordárokhoz úgy tüzelő, mint betegpénz, fegyvergyakorlat, béremelkedés stb. stb. terén tett kedvezményeket — miként a többi kategóriáknál — is megadják.

Ha a mérvadó körök elolvassák levelezési rovatunkban egy kassai podgyászfordár levelét, meg fognak győződve lenni, hogy a legfőbb ideje a podgyászfordárok helyzetén is enyhíteni.

Hogy mérvadó helyen miként gondolkoznak erről, az már más lapra tartozik.

A Dv. műhelyéből.

Sulyos baleset történt hétfőn reggel a székesfehérvári déli vasuti műhelyben. Két munkást, akik a kazánlemezek elraktározásával foglalkoztak, munkaközüben az aláhulló kazánlemezek oly sulyosan megsebesítettek, hogy most életveszélyes sérüléseikkel a György-kórházban fekszenek. Matesz György keveházai (Zala vármegye) és Habjanecz József bajcsi (Zala vármegye) illetőségű munkások napszamosokként voltak alkalmazva a déli vasut műhelyében. A raktárban helyeztek el kazánlemezeket. Vig nótaszóval tették ezt, nem is sejtve, hogy a másik perc micsoda veszélyt hoz számukra. A kazánlemezeket egymásnak adogatták át s egy vigyázatlanul rossz helyre alkalmazott rész hirtelen megcsuszott s rájuk zuhant. Az alázuhanó kazánlemez Matesz György fejét *zúzta be* oly sulyosan, hogy csak úgy patakozott belőle a vér. Eszméletét is rögtön elveszítette. Habjanecz József az altestén, a tompor és a comb tájékán szenvedett *sulyos sérüléseket*.

Igy is lehet?

Már mint úgy, ahogy a sátorlajuhelyi műhelyszertár főnöke értelmezi az évi szabadság díjazását.

A főnök ur ugyanis a vásár- és ünnepnapokra csak a napnak 60%-át számolja el. Ejnye-ejnye, kedves főnök ur, miért nem olvassa át figyelmesebben az erre vonatkozó rendeletet s akkor utasítaná ki ridegen az irodájából azokat a munkásokat, akik az ön igazságtalan felfogása ellen felszólalnak.

Mi úgy tudjuk, hogy a 8 napi szabadság élvezetében, a teljes napibér élvezetben meghagyandó a munkás. Miért akar a szertárfőnök ur rosszabb lenni, mint azok, akik a munkásokkal csak távolról érintkeznek? Erre válaszoljon ne nekünk, hanem a saját lelkiismeretének, főnök ur. De mindjárt arra is, hogy az éjjeli őrt helyettesítő napszamosnak miért fizet ön az este 6-tól reggel 6-ig terjedő, tehát 12 órai szolgálatért csak 10 órát, holott az 50-es számú hivatalos lap erről a következőket írja:

B) *Állomási, raktári, vontatási és szortári munkások.*

Ha ezek a munkások a 7. §-ban meghatározott munkát, illetve szolgálatot teljesítenek, nekik is a hivatkozott 7. §-ban megállapított javadalmazáshoz van igényük.

Nos, főnök ur, ez a 7. § szól pedig így:

7. §. Ha a munkás a szolgálati tevékenység helyének területén olyan munkát teljesít, mely felváltott személyzettel végeztetik: az éjjeli 12 órai szolgálati idő 1/4 munkanapnak számítandó.

Ez elég világos, ugyebár főnök ur? Reméljük, hogy ezek után nem fogja a munkások amúgy is nyomoruságos keresetét jótalanul csorbitani.

Hát ez mi?

Kezünkbe került egy sokszorosított lap. Piskin osztogatták aláírás végett. *Állítólag az aradi üzletvezetőség rendelete folytán.*

Hogy hitelesebbé tegyék, fölül reá is irták: „Magyar királyi államvasutak — aradi üzletvezetőség.” Az aktaszám helyett azonban csak pontokat (.....sz.) tettek.

De álljon itt maga a lap:

Magy. kir. államvasutak. Aradi üzletvezetőség.szám.

Nyilatkozat.

Ezennel kinyilatkoztatom, hogy avonalállomáson apálya területén (közelebbi megjelölés) létesített 1 drb sertésöl előállításánál az alábbi feltételeket magamra nézve kötelezőknek tartom:

1. A piskii osztálymérnökség által kijelölt helyen teljesen saját költségemen, *kellő csinnal* fogom építeni, azt és környékét mindenkor tisztán fogom tartani.

2. Kötelezem magam arra, hogy az intézet kívánságára az építményt, minden kárkivetelés nélkül, saját költségemen lebontom és a visszanyert anyagokat eltakarítom.

3. A szükségessé váló lebontást, elhordást és a terület kiegyengetését az üzletvezetőségtől vett felszólítástól számított kettő hét alatt tartozom teljesíteni, amit ha tenni elmulasztanék, jogában áll az intézetnek azt az én költségemre végeztetni.

4. Az építményt csakis az üzletvezetőség előzetes engedélye után áll jogomban lebontani, elhordani és akkor is tartozom a területet saját költségemre kiegyengetni.

5. Kinyilatkoztatom továbbá azt is, hogy áthelyezésem esetén a magánépítmény költségeiért az intézettel szemben minden igényemről lemondok.

Kelt Piskin, 1908 március 16-án.

Előttünk mint tanuk:

Gyönyörű feltételek ezek.

Röghöz kötni a vasutast, ez a cél.

Ugy látszik, a kolozsvári „nyultelep” mása lesz a piskii szentkoronás disznótelep, amelynek ólait „*kellő csinnal*” kell felépíteni.

Ha az aradi üzletvezető egyszer széttekintene a munkáslaktanyák között, vajjon el tudja-e mondani ezekről is, hogy „*kellő csinnal*” épültek.

Avagy talán nincs is tudomása a fenti nyilatkozatról? Akkor tessék nyomozni, hol fabrikáltak? Ki élt vissza az üzletvezetőség címével?

Az eredeti példányt szívesen rendelkezésére bocsátjuk.

Szánalmas vergődés.

A szent szövetség déli kerületének Konzuma évi közgyűlést tartott vasárnap délután.

A szentek Konzum-„szakértői” beszámoltak eddigi eredménydus (?) „gazdálkodásuk”-ról. Azok a „szakértők”, akik egyre ócsárolják a nagy Konzum jelenlegi vezetőségét, hogy nem ért a dolgához, olyan szánalmas figuráknak mutakoztak be vasárnap, hogy megesett az ember szíve rajtuk.

Amikor az öreg Szemere Lipót vallatni kezdte őket, hogy hová fordították azt a 3428 koronát, amelyet a szent szövetség déli kerülete *adományozott* a bukófélben lévő Konzumnak, mert ennek az „adomány”-nak nyomát nem találja sem a mérlegben, sem az igazgatóság jelentésében, az üzletigazgató elkezdett ötlöni-hatolni! A szorongatásokra cifra kis leleplezésekkel szolgált az üzletigazgató ur.

Bevallotta, hogy az első három hónapban óriási rendetlenség és fejetlenség volt a szervezetben. Egyetlen számviteli könyvet nem vezettek, csakis egy kis kézi pénztárkönyvet. Ez időről a kiadási és bevételi okmányok is hiányoznak, tehát még utólag sem sikerült a számadást pontosan összeállítani.

Bevallotta, hogy a szentek e Konzumára semmi szükség nincsen és hogy csak azért alakult, hogy a nagy Konzumot „*leörje*”.

Ezért csináltak „versenyárakat”, mely nem a bevásárlási árakat vette alapul. Ezért adtak boldog-boldogtalannak óriási hitelt az alapszabályok tilalma ellenére, olyanoknak is, akik már a nagy Konzumnál is „rosszak”, hitelvesztettek voltak.

Most aztán hivatalos levonás útján nem tudják rajtuk behajtani az adósságot.

A pikáns kulisszatitkok csak úgy röpködtek a levegőben.

Ezekután Szemere hűtlen kezeléssel váltotta meg a szervezetet vezetőségét, egyben faképnél hagyta őket azzal a kijelentéssel, hogy a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéknél megteszi az igazgatóság ellen a feljelentést.

A még ottmaradt néhány öntudatlan pária, akiknek legnagyobb része Barok Armin önvallomása szerint azokból került ki, akiken az adósságot nem lehet behajtani vagy pedig egyéb lekötözött funkcionáriusai a nagybeteg szervezetnek, megadták az igazgatóságnak a felmentést. Elhatározták végül, hogy az üzletrészeket 10 koronával felemelik.

És a szentek ugynevezett Konzum-„szakértői”, akik egy év alatt elgazdálkodták az agrárius Darányi papa 4000 korona ajánlatát, a szent szövetség 4000 koronás kölcsönét, a déli kerület 3428 koronás adományát, elgazdálkodták a befizetett üzletrészeket, szegény elnyomott vasutasok filléreit, — ezek a szent „szakértők” most már a nagy Konzumba is be akarnak furakodni, be akarnak tolnakodni, hogy azt is kiéljék, mert falánk étvágyukat csak így tudják kielégíteni.

Ebből ugyan nem falatoznak.

A nagy Konzum a vasutasoké, de nem a kufároké!

A kocsirendezőkről.

Kölseý „szózata” a sors áldó vagy verő kezéről énekel.

Ha vannak ebben az országban emberek, akiket ver a sors keze, akkor a kocsirendezőket elsősorban sorolhatjuk ezek közé, mert megverte őket még akkor, amidőn a Máv. szolgálatába kerültek, de megverte őket egy második fizetésrendezéssel is.

Valamikor, egy pár évtizeddel ezelőtt, ez még hálásabb — habár akkor sem veszélytelen — foglalkozás volt. A vasuti hálózat Magyarországon sokkal kisebb terjedelmű, csekélyebb forgalmu vonalakkal, csekély szállítással bírók voltak s így a szolgálat sokkal könnyebb, elviselhetőbb volt (no meg a felsőbbség is humánusabb). Több pihenőidő, a létminimumnak megfelelő díjazás, azonkívül akadt egy kis mellékkereset is.

Ma már azonban, midőn csak rövid egy évtized alatt több és hosszabb vonalak építésével, valamint a helyiérdekű vasutak százainak létesítésével Magyarország kereskedelme és ezzel a vasutforgalma is bátran állíthatjuk, hogy 80%-kal emelkedett, a lakbér- és élelmiszerek drágaságával a kocsirendezők fizetése nemcsak hogy nem tartott lépést, hanem azon jóval alul van. Ma ez a legveszélyesebb és legháládatlanabb foglalkozás.

Ezen kategóriája a vasutnak a kenyérért állandó harcban áll az idők viszontagságaival. Szél, hideg, fagy, hó, eső, forróság mindmegannyi egészségét, munkaerejét rongálja; háta mögött állandóan a halál leselkedik, nem is tudhatja, hogy sujt le reája.

Bátran mondhatjuk tehát, hogy itt nemcsak a munkaerejének áruba bocsátásáról van szó, hanem bőréről, életéről; hányan válnak el szolgálatba indulásuk alkalmával övéiktől szomorúan, azzal a kétséges tudattal, vajjon viszontláthatják-e annak befejeztével övéiket.

A balesetstatisztikája a Máv.-nak a balesetek 75%-áról számol be. A tolatásnál előfordultakról bátran állítható, hogy ennek 45%-a halálos. De ha nem is éri baleset a kocsirendezőt, a fárasztó és testet-lelketölő

szolgálat egy évtized alatt teljesen rokkanttá, nyomorékká teszi és éppen ezen szegény harcosairól a vasutnak a legkevesebbet törődtek a multban és törődnek a jelenben. Ennek tudható be, hogy erre a pályára ma már nem igen akad vállalkozó.

Ezen körülményekkel mind számolnia kellett volna a felsőbbeknek, azonban legkevesebbé törődnek velük, ezt láthatták, érezhetik különösen most, az áldásdus (!) fizetésrendezés után. Amíg a többi szolgáknak, sőt öröknek is, több és jobb előmenetelt biztosítottak, addig őket 19 évi szolgálat után már 1300 koronánál megakasztják, tehát a hátralevő 17 év alatt, ha bármily szorgalmas is, nem kap egy fillért sem jutalmul. Valószínűleg a kereskedelmi kormány a Máv.-val együtt úgy gondolkozott, hogy a kifacsart citromot el kell hajtani: vagy nyugdíjba megy, vagy meghal, minek terhelnek meg tehát ezzel a nyugdíjpénztárt; minek fizessen az magasabb nyugdíjat neki és családjának.

Szomorú állapotok ezek, amelyek egy kulturállamban sem léteznek. A régi közmondás is azt tartja: minden ember maga a saját sorsának kovácsa, és éppen ez a kultúrától, a pihenéstől elvont kategória indul ma még politikai egyének és politikai jelzavak után, pedig beláthatták a múltból, hogy csak saját erejükre támaszkodhatnak, ha helyzetükön javítani akarnak.

Itt volna már az ideje, hogy a kocsi-rendezők is megértenék a kor szavát és az öntudatos munkásság példájára, erőteljes szervezkedéssel igyekeznének a jelen nyomorúságból menekülni.

Felolvasás alatt.

Egyik helyi csoportunk a főváros közelében a mult szombaton felolvasást rendezett. A „szentek” nem szívesen nézték a készülődést és minden áron „robbantani” akartak. Már kora délután beültettek 8 embert a felolvasás helyét képező vendéglő helyiségébe, hogy bátorságot igyanak. És meg is ittak nyolcan négy hordó „bátorságot”. Nem tudjuk, ki adott nekik erre a napra szabadságot, meg hogy ki fizette a 4 hordó sört, de annyit tudunk, hogy a felolvasást megzavarni nem voltak képesek. Az igaz, hogy eleinte belekotnyeleskedtek az előadó beszédébe, hanem sikerült őket „elhallgattatni”.

Sőt annyira megszállta őket utóbb a bűnbánás, hogy egyikük, bárha nagy nehezen és hosszú csuklások kíséretében, mégis csak kinyögte valahogyan:

— Bo bo bo . . . bo . . . csánatot . . . ké . . . kérek . . . tisztelt tár . . . saság . . .

Igy végződött a szentek robbantási manővere.

De csak hajszálon mulott, hogy a vége nem „csattanósabb” lett.

KÜLFÖLD.

Az uruguay-i vasutassztrájk. Az „Il Secolo XIX.”-nek jelentik Montevideoból, hogy az egész országban kitört a vasutassztrájk. Az igazgatóságok sztrájk-törökkel akartak néhány szükségvonatot elindítani, mire a sztrájkvezetőség kimondta a szabotázs alkalmazását. Az országban a közlekedés immár végképp megszűnt. A kár megmérhetetlen. A pályatesteken eddig nem történt nagyobb kár, mert az alkalmazottak főleg a mozdonyokat és váltókat teszik használhatatlanná. A kormány nem képes a társaságok vonalait megvédeni.

Anglia. Az alkoholelles mozgalom az angol vasutasok között mindjobban terjed.

Amint a „Railways” című vasutas lap jelenti, egyedül a 6 legnagyobb vasúttársaság alkalmazottai közül mintegy 40.000 ember tartozik különböző alkoholelles egyesület kötelékébe. Ily módon nagyon természetes, hogy a forgalombiztonság az angol vasutaknál csak növekedni fog.

Felosztatott közgyűlés.

Az északi főműhelyben alkalmazott személyzet önszegélyző és temetkezési egyesülete az elmúlt szombaton, március 28-án, tartotta volna meg XXI. rendes közgyűlését, ha annak alelnökében és néhány minden módon művezetővé lenni vágyakozó stréberben feltámadt „hazaffyas felbuzdulás” lehetlenné nem tette volna azt.

Az egyesületnek több mint 1300 tagja van s ennek jókora többsége elvtársaink sorából kerül ki. Vezetősége az előző évben is tagjaink közül való volt s hogy ez évre is így ne történhessék, ez elé kellett gátat vetnie az elnök pártoskodásának és önkényének.

Többségünk nyilvánvaló. Tanúsága ennek a munkásbizottsági és betegségegyező pénztári jelölő tagok választása, ahol mindkét helyen elvtársaink kerültek ki győzelmesen. Nehogy az történjék ezuttal is, erre volt szükséges a terrorizálásnak és az elnöki pártoskodásnak azon féktelen mértéke, amelyben az elmúlt szombaton részünk volt.

Az egyesület humánus célokat szolgál. A célt tekintve, talán lemondottunk volna a harcról, ha tette nem sarkal bennünket Fillkorn József főművezetőnek, az egyesület alelnökének egy előző, ellentünk irányított manővere. Március 21-én tartotta ugyanis közgyűlését az ugyancsak ő általa vezetett „Törekvés” dal- és önképző-kör.

Tudvalevő, hogy munkástársaink nagy része nem bírván meg a főváros minden téren tapasztalható uzsoráját: vidéken kénytelen meghúzódni családjával, hogy valahogyan megélni képes legyen. Tudvalevő, hogy munkástársaink nagy része egész héten át hajnaltól késő estig van távol családjától; idegenné lesz otthonától s a szombat az egyedüli nap a héten, amely másnapra egy pár órát biztosítana, amelyet családja körében tölthetne s ilyenkor mindenki igyekszik mielőbb hazajutni, talán inkább, mint más napokon.

És ezen egyesület közgyűlését, eltérően az évek óta bevett szokástól 1/8 órára tűzte ki az egyesület elnöksége, direkt számíttással ama körülményre, hogy elvtársaink nagy része vidéken lakván, nem várhatja meg a közgyűlés lefolyását, ha csak nem akarja elveszteni és Pesten tölteni egész éjszakáját. És az elnök ur taktikája fényesen sikerült, elvtársaink tényleg kisebbségben maradtak.

Lett erre öröm völgyön-hegyen. A diadal ezen uraknak fejükbe szállt. Ki vannak irtva a szocialisták, mentve a honhaza s a főműhely főnöke büszkén tehet jelentést az igazgatóságnak: a főműhely im engedelmes rabszolgáddá lett; lábaid előtt fekszik kényre-kegyelemre.

Igy gondolták, tudniillik ők, a honhazáért félve aggódók.

Lön azonban 28-án nagy megrökönyödés. Táborunk tekintélyes számban képviselve. A 800 jelenlevő közül 120—150 főnyi biztos többség. Itt baj lesz; oda lesz a szocialistáirás munkájáért megszerzett tekintély, ezen segíteni kell.

Megtörténik az évi jelentés. Spitzer munkástársunk elsőnek jelentkezik szólásra a közgyűlést vezető alelnöknél, aki minden megjegyzés nélkül veszi tudomásul a jelentkezést, de hogy pártunkat azonnal provokálja is: a szót a jóval később jelentkező Hotyénak adja meg. Természetesen nagy a felháborodás, zaj és lármá kerekedik, mely fokozódik akkor, amidőn Hotye eddig hallatott butaságainak legtekintélyesebbjével hozakodik elő, hogy szavazó-lapunk felirata: „A szervezett munkások jelöltjei” a szent pragmatikába ütközik, mert az nem ismer szervezetet.

Igazán bánulatraméltó a bornirtsága Hotye urnak; csak azt az egyet csodáljuk, hogy még mindig nem művezető, holott teljesen reá szolgált, mert nálánál művésziesebben, jobban már talpat s miegyebet nyalni igazán lehetetlen.

De az alelnök ur számítása ismét sikerre járt. Szelet vetett s vihart aratott. Még nincs felmentvénye a választmánynak, még nincs letárgyalva az évi jelentés, a tárgysorozat első pontja sem, de az elnök, hogy annál inkább kiélezzze az ellentéteket, már a második ponthoz, az új vezetőség megválasztásához s a szavazat kérdéséhez adja meg a szót.

Spitzer munkástársunk röviden adja elő a szavazat megejtésére vonatkozó indítványát, melynek az alapszabályok szerint titkosan kell történnie. Hotyénak szintén művezetőségre aspiráló társa, Ellbogen, az évi jelentés több pontját kifogásolja, majd a szavazás módjára tesz előterjesztést, amelyet, miután azt végrehajtani teljesen abszurdum: az elnök is magáévá tesz.

Az idő mulik. A többség a szervezett munkásoké, melynek gárdája megbonthatatlan. Szentiványihasztalan próbálja másokkal egyetemben huzni az időt, vidéki elvtársaink szilárdan állanak, a győzelem biztos. Tehát nincs más mód a leszavazás elleni védekezésre, mint lehetlenné tenni a szavazást.

A mi szavazóbárcáink fehérek, az ellenpárté vörös. A szavazásnak titkosnak kellene lennie, de az elnök erőszakossága folytán jegyzik a szavazók neveit, hogy ezáltal is terrorizálják pártunk embereit. A szavazóhely az étterem hátsó részén, másfél méteres magaslapon elhelyezett asztal, ahová lépcső sem vezet.

Kapaszkodva kell felmászni mindenkinek, aki a szavazó bizottság elé akar jutni s ha valahogyan némelyeknek sikerült, nem volt tér a távozásra. A hátulról előre igyekvő tömegben visszajutni életveszedelemmel sem lehet, megbomlik minden rend s az elnök a gyűlést *felfüggeszti* s amidőn látja, hogy elvtársaink sorai még mindig tömörek, *felosztatja*.

Jelentőségre nézve kicsi ez az esemény. Talán érdemen felül foglalkoztunk vele. De jellemezni kívántuk, hogy ha ily módon járnak el ellenünk kevésbé fontos dolgok intézésénél is, minő akadályokkal kell küzdenünk érdemben sokkal fontosabb ügyekben, amelyek kivívásában nincs más fegyverünk, mint a szervezkedés és a megdönthetetlen összetartás.

Más oldalról vett értesülésünk szerint a Hotye-Ellbogen-Szentiványi triumvirátus tényleg zavaró szándékkal jött a közgyűlésre.

A közgyűlés botrányos lefolyása még a jobb érzésű ellenpártiakat is megbotránkoztatta. Ezek köréből indult ki a mozgalom, hogy *Fillkorn alelnöki jelölését el kell ejteni*.

Mi a magunk részéről osztjuk ezt a nézetet, Fillkorn ur a közgyűlésen annyira kimutatta a foga fehérét, hogy az öntudatos vasutasok őt többé nem jelölhetik.

Az esetnek különben epilógusát képezi, hogy Hotye urék másnap reggel sorra denunciálták azokat, akik ellenük voltak. Hogy azután Podolszky ur csak Hotye urékat hallgatta ki, hát az érthető, ha tekintetbe vesszük, hogy e diszkurucok egy gyékényen szokták elárulni az öntudatos munkásságot.

A betegségegyező

közgyűlésére a küldöttek választása már sok helyütt folyik. Az eddigi eredmények szerint eddig mindenütt szervezett vasutasokat választottak meg.

Még Szombathelyen, a szentkoronás vasutasok főfészekében is, szervezett vasutast választottak meg.

A szervezett vasúti munkásságnak kell helyet foglalnia a munkások betegpénztárában, hogy megfelelő reformokkal olyanná formálják azt a betegpénztárt, hogy minden tekintetben megfeleljen a humanizmus követelményeinek.

A szervezett vasúti munkásságnak uralnia kell a helyzetet s kezében tartania a betegpénztár kormányzását.

Vasutasok! Csak a szervezett vasutasra szavazatok!

A Konzum körül.

Miben sántikál Salamon?

Erre a kérdésre ugyan igen egyszerűen felelhetnénk azzal, hogy Abarbanell Salamon ur cipőben sántikál. Mi azonban nem gondolunk az ő testi fogyatkozására, mert ezt az ő és titkos társai szellemi fogyatkozása nagyban felülmúlja.

Abarbanell Salamon és érdektársai „50-es szervező bizottság” aláírással irtak egy röpiratot s abban ők konzumdolgokkal foglalkoznak. Főmedvényük azt a látzatot iparkodik kelteni, hogy az a mai vezetőség elleni tárgyilagos kritika, a valóságban azonban nincs egyéb céljuk, mint a régi rendszernek visszaállítása s az ő egyéni érdekük előtérbe toléása.

A Konzum mai vezetőségének támadása csak eszköz arra, hogy a szövetkezeti dolgokban való járatlanságukat feltárhassák. Ők nem haraguszna, ők csak magukat dicsérik, csak magukat akarják megismertetni. Ebben a szándékukban pedig mi ezer örömmel leszünk segítségükre; mi meg fogjuk őket ismertetni céljaikkal együtt.

Salamon ur és társai, természetes dolog szentkoronások, a minden lében szakáll gróf gombozó egyesületének tagjai, sőt mi több, Abarbanell Salamon ur maholnap nyugalmazott szövetségi nyomdaigazgató is. Azért nyug., mert a nyomda is nyug.-szik. Vagyis Salamon ur annyira jó üzletember, hogy a nyomdája rövidesen zsbivásárra kerül.

A szentkoronás Konzum már régen agonizál, a szent szövetség és a „Hangya” fogy. szöv. ezerkoronásokban ad neki injekciót, csak azért, hogy az életét pár órával meghosszabbítsa.

Ez ugyancsak azért van, mert ők kitűnő üzletemberek. Ilyen rátermett emberek természetesen teret keresnek az „érvényesülésre”, erre pedig legalkalmasabb lenne szerintük a Konzum, ha — az öntudatos tagok ezt engednék. Most, amennyire lehetséges volt és jóizlésünk engedte, iparkodtunk őket megismerni; ez kötelességünk volt, mielőtt az abarbanellsalamonok céljait tovább sorolnánk.

Salamon ur! Önök féltik röpiratukban, „a pár év előtt még gazdag és hitelképes intézményt” a pusztulástól? Mi ez? Nem a régi rendszernek a visszakívánása? Annak a rendszernek, ami fölött a 3 év előtti közgyűlésen a tagok 90%-a mondotta ki, hogy: pusztuljon! Most pedig azt kérjük, hogy ezeketán olyanokra bizná-e a tagok a Konzumot, akiknek a kezében elég minden, úgy a nyomda, mint a közös konyha, árvalház stb. Azt kívánják, hogy a tagok saját magukat tagadják meg s lehetővé tegyék a régi bukott rendszer feltámadását? Erre megkapják önök a választ a közgyűlésen. Nekünk csak egy pár szavunk van. A Konzum jelenlegi vezetősége igenis dolgozik céljai megvalósításán. Ezen céljának keresztülvitelében számít minden önzetlenül dolgozó és gondolkodó tagra. Céljainak megvalósításában nem akadályozhatja meg az abarbanellsalamon-féle érdeklövagok apró dobálódzása, mert úgy gondolja, hogy az a sár, amit feléje dobnak, sokkal alacsonyabb helyről jön, semhogy az hozzá felérjen.

A Konzum jelenlegi vezetősége szükségének tartja, hogy működéséről a tagok bírálatot mondjanak, de viszont a leghatározottabban visszautasítja az érdeklövagok, a zsebrákok piszkolódását, mert tudja azt, hogy ez nem a tagok érdekében történik, hanem csak azért, hogy az a bizonyos „50-es bizottság” a saját anyagi előnyének a kiaknázására megszerezze azt az egyedüli jóléti intézményt, amit nagy és elszánt küzdelemmel a tagok maguknak hódítottak. S ebben a küzdelemben számítanak Kiss János és társai támogatására.

Az üzletrészek 50%-kal való felemeléséről a közgyűlés van hivatva dönteni, nem pedig az abarbanellsalamonok.

Mi hisszük, hogy az összes, valamint a közgyűlésen résztvevő tagok is mérlegelni fogják azt a tényt, hogy 3 és 1/4 millió

korona évi forgalmat 435.000 korona üzletrészzel lebonyolítani igen nehéz akkor, amidőn ezek az üzletrészek folyton csak ki- és bevándorolnak, mert kis emberek alig nélkülözhető fillérei képviselik a forgó tőkét. De még ebből az összegből is el kellett vonni négy új áruda felállításához körülbelül 130.000 koronát, hogy a tagok igényei kielégíttessenek.

Azonkívül tekintettel kell lenni arra is, hogy az új szolgálati rendtartás értelmében csak 50%-ig a vasutasok járandóságainak lehet levonásokat eszközölni. Azonban a Konzumot itt is a legutolsó helyre tették.

A vasutasság, de különösen a Konzum feladata tehát, hogy a forgótőke emelésével lehetőleg korlátlan hitelt nyújthasson azoknak a vasutasoknak, akiknek fizetéséből az uzsorabankok levonásai folytán élelmicikkekre már nem telik. *Ez szociális feladata* annak a Konzumnak, amelyet a nagy tőke kivonásával a kapitalista vasutasok csődbe juttatni véltek.

A modern fogyasztási szövetkezeteknek azonban csak akkor van létjogosultságuk, ha *termelnek is*. Talán felesleges bizonyíthatnunk, hogy *termelési eszközök beszerzésére* újból csak tőkére volna szükség. A részjegyek felemelésével ez a cél is nagyban előmozdítottatnék.

De fontos kényszerítő körülmény az üzletrészek felemelését illetően az is, hogy az *árudák szaporítása* mind fokozottabb mértékben igénybe veszi a Konzum forgótőkéjét. És méltán! Ahol csak nagyobb tömegekben élnek vasutasok, mindenütt megkívánhatják, hogy bevásárlásaikat a Konzum könnyebbé tegye.

Ezt már a mi tagjainknak mondjuk — nem pedig abarbanellsalamonéknak —, akik ezeketán meg fogják érteni, hogy miért szükséges és üdvös a szövetkezet jövő fejlődésére, a tagok érdekeire, az üzletrészek értékének 20 koronáról 30 koronára való felemelése.

A mi tagjaink ezt meg fogják érteni, de az abarbanellsalamonéknak nem értik, mert csak az lebeg szemeik előtt, hogy milyen szép profitot csinálhatnak ott, ahol ily nagy összegek fölött lehet rendelkezni.

Még egy alávaló rágalmukkal kell foglalkoznunk, tisztelt profitlovagok. „A Konzumot meg kell menteni a pusztulástól!” — mondják önök. Erre csak azt válaszoljuk, hogy a Konzum ma nincsen lelketlen érdeklőfárok kezében, mert önök ott nem foglalnak helyet, ergo nem kell a Konzumot féltetni a pusztulástól. A Konzum jelenlegi vezetősége körülbelül 800.000 koronával több forgalmat csinált, mint 3 év előtt. Ez évi nyeresége pedig 49.000 korona. Itt a számok beszélnek s ezt nem tudhatják megcáfolni az abarbanellsalamonok.

Ezekután munkástársainkhoz volna egy-két figyelmeztető szavunk. Most már ismeritek és tudjátok, hogy abarbanellsalamon és társai miben sántikálnak. Kimutattuk az általuk terjesztett alávaló rágalmak alaptalanságát.

Figyelmeztetjük munkástársainkat, hogy lelkesedéssel fogjanak a munkához, vegyék ki egytől-egyig a szavazólapjaikat és a közgyűlésen személyesen jelenjenek meg, hogy csufos kudarc érje azokat, akik a szépen fejlődésnek indult fogyasztási szövetkezetet önző céljaik eszközévé akarják kihasználni.

Ha hozzátok jönnek ezek a profitlovagok, akkor vágjátok a szemükbe, hogy felismerték burkolt céljaikat, amelynek elősegítésére az öntudatos vasutasok között nem kapható senki.

Vasutasok, készüljetek!

Jelszavunk: A Konzum a vasutasoké! Az abarbanelleknek ott nincs helyük.

Egy Konzum-tag.

Akik a ti filléreitekből huznak hasznót, azok az üzletemberek kötelesek benneteket támogatni azzal, hogy a Magyar Vasutast előfizetik.

A Konzum idei mérlege.

A Máv. fogyasztási szövetkezetének folyó évi közgyűlése előtt a szentek berkeiből csunya rágalmak hangzottak el a Konzum igazgatósága ellen. E rágalmakra lapunk utján és az egész sajtóban is, az igazgatóság megadta a kellő választ. Most, amidőn a mérleget lapunkban közöljük, ezekre tovább nem térünk ki.

A mérleg eléggé tájékoztatja a tagtársakat a Konzum üzleti eredményéről és vagyoni állásáról és fényesen cáfolja meg a munkás-igazgatósági tagok ellen elhangzott alaptalan és rosszakaratu híreszteléseket.

Jelen cikkünk csupán azzal foglalkozik, hogy a mérleget a könyvelésben nem jártas tagtársak előtt is megvilágítsuk és a szövetkezet vagyoni állását kimutassuk.

A mérlegszámla vagyoni oldala --- --- --- 1,022,359 K 68 f
zárul, míg a teher --- --- 973,289 „ 36 „
A különbözet adja a --- 49,070 K 32 f
tisztá nyereséget.

Ennek az összegnek a mikénti felosztását az igazgatóság a közgyűlésnek aként javasolja, hogy ebből:

1. a befizetett 435,450 kor. részjegytőke 4%-os kamatozására --- --- 13,849 K 39 f
2. a múlt évi 3,022,000 kor. forg. arányában 1%-os bevásárlási jutalékra --- 30,220 „ 93 „
3. a tartaléktőke gyarapítására --- --- 4,000 „ — „
4. az alkalmazottak segélyalapja javára --- --- 1,000 „ — „ fordíttassék.

Összesen --- 49,070 K 34 f

A tartalékalap ezen gyarapítással együtt 140.000 koronára, az alkalmazottak segélyalapja pedig 16.000 koronán felül emelkedik.

Ezen alapokból a Pesti magyar kereskedelmi banknál kamatozó értékpapirokban 126.000 korona van elhelyezve, a többi az üzleti számlán szerepel.

Az itt kimutatott 49.000 korona tiszta nyereséggel azonban még nincs kimerítve a múlt évi üzleti eredmény.

Leírásokra az üzleti berendezéseknél és ingatlanoknál meg mintegy 25.000 koronát fordított az igazgatóság, ami által ezeknek eredeti 266.000 korona beszerzési ára a vagyonszámlán ma már csak 73.000 koronával szerepel.

Mit jelent ez?

Az ingatlanokról egész határozottan megállapítható, hogy a telekérték emelkedése folytán ma már legalább is 50.000 koronával érnek többet a 125.000 koronás beszerzési áránál. Ugyanez áll az üzleti berendezésekre is. A legszigorubb becslés szerint is a vagyonszámlán felvett 16.000 koronánál legalább 50.000 koronával érnek többet.

A Konzum tényleges vagyona tehát, mint azt kimutattuk, messze meghaladja a mérlegszámlán kimutatott összeget.

Részletezve a vagyont, már most a következő eredményre jutunk:

1. Befizetett üzletrészek	435,450 K
2. Értékpapírok	— — 125,000 „
3. Ingatlanok	— — 170,000 „
4. Üzleti berendezések	60,000 „
Összesen	--- 790,450 K

Vagyis a befizetett üzletrészeknek mintegy kétszeresét teszi a Konzum vagyona. Ami azt jelenti, hogy a 20 koronás üzletrészek tényleges értéke megközelíti a 40 koronát.

Hogy a tagtársaknak szemléltetve is bemutassuk, mennyire biztos és szolid alapra fektette a jelenlegi igazgatóság a Konzum vagyoni helyzetét, egynéhány példát hozunk fel az ingatlanok értékesítésére nézve.

Például az újpesti ingatlan beszerzési ára 34,500 korona. Ezzel szemben az igazgatóság jelenleg csak 2000 koronával értékeli. Épp úgy a tétényi pincék 29,600 koronás vételára ellenében azt ma csak 6000 koronával állította be a vagyommérlegbe stb.

A jelenlegi igazgatóság rövid működése alatt a szövetkezet vagyonát a leírásokban 46.000, a tartalék- és segélyalapokban mintegy 10.000 koronával gyarapította.

Az elmondottak nem szorulnak bővebb magyarázatra. Mindenki tisztán láthatja ezekből, hogy az igazgatóság ellen nemtelen kortescélokból hangoztatott vádak mennyire alaptalanok. A jelenlegi igazgatóság fentiekben bemutatott gazdálkodása fényes bizonyítékul szolgál, hogy annakidején a tagtársak becsületes emberekre bízta a szövetkezet vagyonát.

A Máv. újabb rendelkezései.

Valahányszor a Máv. egy-egy rendeletet szélnek ereszt, mindannyiszor oly hézagosa az, hogy pótlásra szorulnak. Ilyenkor azután egyre-másra bocsátják ki a fedvényeket, függvényeket, póthatározatokat stb. stb., amelyekből az ember azonban cseppet sem lesz okosabb, mint annakelőtte volt.

Ezek a pótlások rendszerint lerontják ama csekély előnyöket, amelyeket az eredeti rendelet biztosított.

Ezenkívül öreg hiba az is, hogy a Máv.-nál bevett szokás az első rendeletet, különösen, ha az jogokat biztosít, a nagy dobra ütni.

El is küldik a szélrózsa minden irányában.

De már az ezt rendszerint nyomon követő pótlásokat nem hozzák nyilvánosságra. Így megesik az, hogy az újabb rendelkezésekről a vasutasság mit sem tudva, számtalan esetben sérelmesnek tartja szolgálati felelősöknek intézkedéseit, akik — nézete szerint — nem tartják be az eredeti rendeletet. Természetesen fogalma sincs arról, hogy az eredeti rendeleten kívül van még egy újabb, de az eredetivel homlokegyenest ellenkező újabb rendelet is.

Igy volt ez most egy éve, amidőn az igazgatóság elrendelte, hogy a napibér 20, illetve 40 fillérrel felemelendő. De eme rendeletet nyomon követte egy újabb — a jobbparti üzletvezetőségnek pláne hét oldalra terjedő — „magyarázó” rendelet. Ezt az utóbbit mélységesen elhallgatta a Máv. bölcsesség s bizony sok száz esetben sérelmet látott a munkásság, hogy pl. nem kapott hat évi szolgálat után 40, hanem csupán 20 fillér béremelést.

Pedig sérelem nem esett rajta, a főnökség a „magyarázó” rendelet értelmében cselekedett csupán, amely rendelet igen sok kivételt tett, de amelyeket a vasutasságnak nem hoztak tudomására.

Mindezeket pedig abból az alkalomból írjuk, hogy előttünk fekszik az igazgatóságnak 279.258 A. I. számú és 13 oldalra terjedő rendelete.

A múlt év november 28. és 29.-én az üzletvezetőségek és műhelyfőnökségek együttes értekezletet tartottak, amelyen kitanították őket, hogy miként kell egyöntetűen kezelni a szolgálati és illetmény-szabályzatot.

A dolog ugyanis úgy állt, hogy százával érkeztek az igazgatósághoz a felvilágosítást kérő átiratok, amelyek mind a szolgálati rendtartásra vonatkoztak.

Az igazgatóság most azután a §-ok labirintjából kivezető Ariadne-fonalat még jobban összekuszálta s ember legyen a gáton, aki tiszta képet bír alkotni egy és más rendelkezést illetőleg.

Messzemenő volna a sokszor igen gyatra

rendelkezéseket töviről-hegyire bírálgatni. Ehelyütt azonban a fontosabbakat szükségesnek tartjuk leküzölni:

ad 1—3. §. A szolgálati- és illetmény-szabályzat érvényessége minden alkalmazottra teljes joghatálylyal kiterjed. Ebben a tekintetben az állandó és ideiglenes alkalmazottak között nincs különbség.

Segédfekezőnek tekintendő az a napibéres, aki havonként legalább 20 napon át tesz szolgálatot és állandóan rendelkezésre kell, hogy álljon.

Kisegítő fekezőnek tekintendő az a munkás, aki csak esetenként — a szükséghez képest — tesz szolgálatot és napibért is csak erre az időre kap. A munkás fogalma a m. é. 50. sz. Hivatalos Lapban, 202.134/907. sz. a. közzétett rendeletben határozottat meg, tehát ez szolgáljon irányadónak arra, hogy felsőbbeségek és a szolgálati feljebbvalók kit tekintsenek munkásnak. A munka minősége, annak tartama, az alkalmazás folytonossága és annak megszakitása legyenek azok az ismérvek, melyek alapján a „munkás” jellege megállapítható.

A rövid időre, avagy csak kisegítésképpen felvett pályafentartási-, raktári- és szertári közegek napszámosságának tekintendők, tehát rájuk a szolgálati- és illetmény-szabályzat határozmányai ki nem terjedhetnek.

ad 9. §. Az alkalmazás különös kellékei közül a katonai kötelezettség teljesítése vagy az az alól történt felmentés, mint követelmény, a szolgálati- és illetmény-szabályzat életbeléptekor már szolgálatban állott alkalmazottakra nem vonatkozik.

A Hivatalos Lap 1907. évi 50. számában 202.134/907. sz. a. közzétett rendelet ad 3. §-a szerint azok az összes alkalmazottak, akik a folyó évi augusztus hó 28-át megelőzőleg 3 év óta megszakítás nélkül szolgálatban állottak, tekintet nélkül arra, hogy a 8. és 9. §-ban előírt kellékeknek megfelelnek-e, vagy sem, állandó alkalmazottakká lettek.

A jövőben azonban már a felvételnél gondot kell fordítani arra, hogy az alkalmazandó egyén birjon azokkal a kellékekkel, melyek lehetővé teszik, hogy ő 3 évi szolgálat után állandósíttassék.

ad 25. §. Az üzletvezetőnek jogában áll, betegség esetén távozási engedélyt adni. A betegség miatt való távollét időhöz kötve nincsen. *A betegség miatt való távollét a szabadságra be nem számítható.*

ad 37. §. *A közvetlen feljebbvaló, szóbeli kérelemre indokolt esetben, 3 napi szabadságot egy évben többször is adhat, de csak abban az esetben, ha az költségbe nem kerül.*

ad 70. §. Az az alkalmazott, ki ellen fegyelmi eljárás van folyamatban, állásáról le nem mondhat.

ad 72. §. I. a). Beigazolt szolgálatképtelenség vagy betegség esetén az évi fizetéses alkalmazottnak csak az esetben mondható fel a szolgálat, ha egy éven át legalább 300 napig nem tehetett szolgálatot.

A rendelkezésre bocsátott lakást szolgálati érdekből történt áthelyezések esetén mindenestre el kell fogadni és lehetőleg értékesíteni még akkor is, ha az a megfelelő lakáspénznél aránytalanul csekélyebb értékű.

Az előfűtői, mozdonyvezetői vagy szivattyukezelői teendőkre beosztott mozdonyfűtők, valamint a kocsisvizsgálói és vizsgáló lakatosi teendőkre beosztott vonatkísérő lakatosok, akár napibéresek, akár kinevezettek, említett beosztásuk ideje alatt az utolsó bekezdésben meghatározott 1 kor. 50 fill., illetőleg 1 koronát megkapják, de 1 napnál rövidebb ideig tartó helyettesítés nem díjazatik.

A fűtőházi alkalmazottak közül éjjeli díjazásban csak a főkocsisvizsgáló, kocsisvizsgáló és vizsgáló lakatos részesíthető. Azoknak, akik őri szolgálatot vegyes állomási szolgálatot éjjel teljesítenek, a szabály szerint jár az éjjeli díjazás.

Az állomásból kiágazó iparvágányokra kiállított kocsikat kísérő állomási alkalmazottak csak tolatási órapénzt számíthatnak fel. Munka- és anyagvonatoknál, vala-

mint különleges szolgálatoknál az órapénznek 30%-kal való felemelésének eseteit részletesen tárgyaló, külön rendelet fog kiadni.

ad 109. §. Ha a vonatkísérő-személyzet idegen állomáson tolatócsapat hiányában elegy felvétele vagy leadása céljából, akár a saját vonatánál, akár más vonatoknál legalább 1 óráig tartó tolatást végez, e személyzet a jelen szakasz utolsó bekezdésében meghatározott tolatási órapénzt felszámíthatja.

ad 110. §. Idegen állomásra 72 óránál hosszabb időre kirendelt személyzet laktanyai pótdíjat nem számíthat fel, mert részére napidíj jár.

ad 111. §. Az idegen állomásra 72 óránál hosszabb időre kirendelt vonatkísérő személyzet a távollét egész tartamára a 96. §. szerint számíthat fel utazási napidíjakat.

Az 1907. évi 50. számú hivatalos lap rendelkezéseit is kiegészíti most az igazgatóság.

Ezekből a rendelkezésekből kiemeljük a következőket:

A nehezebb szolgálatra alkalmatlanná vált, de könnyebb beosztásban még szolgálatképes fiatal alkalmazottak könnyebb szolgálatra beosztathatók ugyan, de alsóbb fizetési csoportba csupán saját beleegyezésükkel sorozhatók be.

A korpótlékos pályaoőrök és a 840 kor. fizetésben állott rangidősebb pályaoőrök várakozási ideje a korpótlék, illetőleg a 840 kor. fizetés elérésének időpontjától számítható.

A pályafentartási munkáknál munkavezetői minőségben kirendelt pályaoőr, ha a saját vonalán kívül tesz szolgálatot, a szabályok értelmében napidíjat számíthat.

A kocsitisztító, a podgyászholdár és a kocsitoló munkás.

Ha a munkás rendszeresített állást betöltő egyént helyettesít, akkor az 1907. évi 50. sz. Hivatalos Lapban 217.417/907. sz. a. kiadott rendelet 11. §-ában megállapított szabályok szerint díjazandó.

A Hivatalos Lap múlt évi szeptember hó 27-én megjelent 50. számában 217.417. sz. a. közzétett rendelet általános határozatainak egyes §-ai csak a munkásokra vonatkoznak. E rendelet III. fejezetének 30. §-a szerint helyi kiküldetés esetén, ha a kiküldetés déli- és délutáni is tart s a kiküldetés helye a műhelytől 3—4 km.-nél távolabbra fekszik, a munkás annyiszor részesül 1 kor. ebédpénzben, ahány napon kiküldetetik.

A nejtől külön élő, de jogerős bírósági ítélettel még el nem választott munkás betegség és fegyvergyakorlat, avagy bármiféle kedvezmény szempontjából nőnek tekintendő.

Végül azután még egy rendelkezést emelünk ki, még pedig azt, hogy a Sz. R. 47. §-a 5. pontjának miként leendő alkalmazása iránt külön intézkedés fog tétetni, tehát újabb rendelet vételéig ez a pont ne hatássék végre.

Már pedig a Sz. R. 47. §-ának 5. pontja arról szól, hogy a fegyelmi eljárást minden szolgálati főnök megindíthatja az alája rendelt napidíjasok, napibéresek és munkások ellen.

Ezt a rendelkezést most tehát felfüggesztették.

Vajjon miért? Mi sül ki ebből? Kiváncsian várjuk, de résen leszünk.

Kérelem.

Felkérjük mindama kartársainkat, akik bármilyen szakma akkordárainak birtokában vannak, sziveskedjenek leírásuk céljából rövid időre rendelkezésünkre bocsátani.

A MAGYAR VASUTAS NAPTÁR szerkesztősége

Budapest, VII., Garay-utca 16, II. em. 9.

Nyílt levél

Bráhm Miksa vezérigazgató urhoz.

Tüköri-palota.

Jól tudjuk, hogy világi zaj nem hat el légmentesen elhelyezett trónja zsámolyához, nem titok előttünk, hogy élő déli vasutas rabszolga jajsza még soha el nem juthatott ama magasságba, ahol Méltóságod testőrtől körülveve, eltorlaszolta székel.

Midőn mégis ezt az ódon nyílt levél formát választjuk postagalambnak a Tüköri-palotához: tesszük ezt abban a feltevésben, hogy ha nyílt levelek már utat találtak a minden oroszok cárijához, a dalai lámához, akkor ez a nyílt levél is odajut rendeltetése helyére, a minden déli vasutasok hatalmas kényurához.

El fog tehát jutni ez a levél is, mert el kell jutnia oda, ahova adresszáltuk, mert a nyomtatott betű hatalma elől hiába dugják el Önt, az rátalál arra, akit illet.

Már pedig e néhány sor Bráhm vezérigazgatót illeti, nemcsak címénél, de tartalmánál fogva is.

Jóelőre bejelentjük, hogy ez a levél a béke követe. Mi ugyan meggyőződünk arról, hogy a Tüköri-palota testőrei a déli vasuti munkások békéjét nem óhajtják, de viszont az Ön fő és legfőbb, doktor és nem doktor hivatalnokaitól azt is hallottuk, hogy Ön mindent csak úgy tud, mint ahogy főfelügyelő és igazgató-helyettes lakásai azt elébe találják. Ennek folytán megpróbáljuk egyetlenegyszer mi is a találást, a magas füle informálását, hogy lássuk: csakugyan félrevezetett áldozatról vagy egyhuron pendülő diszpédánnyól van-e szó?

Amíg ezt meg nem tudjuk bizonyosan, addig a béke jegyében serceg a tollunk.

Mert mi a békét csak úgy óhajtjuk, mint Ömagassága! A különbség köztünk legfeljebb az, hogy míg Ön a harc árnyékától is fut — a nyugalomba, addig mi a békét harc árán is készek vagyunk megszerezni!

De ne beszéljünk harcról. Mi békét óhajtunk, az Ön vezérigazgatói szíve szélcsend után vágyik.

Ön ugyan azt fogja kérdezni — kitekintve palotájának a hivatal zajától távol, sőt a Duna másik oldalára eső ablakán és olvasva Breuer, Franschitz és egyéb hajlongók tegnapi jelentését —, hogy miért beszélünk mi ilyen hangon, mikor ugyis szélcsend van a déli vasut rozoga sineinek mentén.

Erre pedig mi azt bátorkodunk felelni, hogy a Tüköri-palota nem alkalmas őrtorony, Breuer pedig csak Breuer, Franschitz pedig — még Franschitz sem! Egyszóval, hogy nyílnak meg szemei, fülei és vegye tudomásul, hogy akik hajlongva jelentenek, azok hazudnak; vegye tudomásul, hogy nincs szélcsend déli „vasutasai” körében.

Nincs szélcsend, — de ön nem érzi, mert körülnyalt trónját biztonságban tudja. Sőt már a Tüköri-trón oszlopai is recsegnek — de Ön nem hallja, mert a déli vasut pénzén fentartott priváttelefonokba belerikácsolt hizelgések más hang iránt érzéktelenné tették.

Mi tehát felvilágosítjuk. A dolgok mai folyása mellett a legrövidebb idő alatt Bráhm lovag a jól megérdemelt nyugalomba vonul talpnyalói jóvoltából. Ön megint nagyot néz, pedig a dolog igen egyszerű.

Ön milliomos is — vezérigazgató is. Mint milliomos és vallásos keresztény, szereti a nyugalmat — de mint nem báró, szereti a viselt közhivatalt is!

Az Ön testőrei — egészen mindegy: akár Franschitznak, akár Breuernek nevezzük őket — sem milliomosok, sem vezérigazgatók. De szeretnének vezérigazgatók is, — milliomosok is lenni. Ez az ambíció csak természetes.

Már most e természetes emberi ambíciójuknak Ön utjában áll. Ők legalább így hiszik. Nemcsak hiszik, de gondolatuk cselekedetükben is megnyilvánul. Tudják ugyanis, hogyha az Ön igazgatása alatt álló vállalat és az alkalmazottak közt komoly harc tör ki, akkor Ön nyugalomba vonul milliója-

val. Ezt a harcot pedig most készítik elő tüzzel-vassal.

Egyelőre a Mór névre hallgató kapaszkodót ajánljuk becses figyelmébe. Nem tudjuk ugyan, hogy benne-e vagy hitestársában ébredt-e fel oly hirtelen az uralkodói vágy, de hogy működik a családban, az bizonyos.

Menten bizonyítunk is. Aligai Breuer Mór émelgyőségig menő mézes-mázos nyifakolásaival eddig a szentkoronás és munkásszövetség között úgy lebegett, mint Mohamed koporsója. Legalább nyíltan nem mert állást foglalni a szervezett vasuti munkásság ellen, sőt annak egyes tagjaival szemben sem. Most hirtelen megváltozott. A kollektív szerződés megkerülésével üldözi a szervezett vasuti munkásokat s harcot látszik üzeni mindennek, ami nem szent! Természetes, hogy ezt a saját módja szerint teszi. Honnan e hirtelen változás? Moly esett volna Breuer ur érzelmi világába? Ugyan kérem! Aliga hősenek nincsenek érzelmei; neki csak körmei vannak a kapaszkodásra. És mi e körmököt látjuk.

Ezelőtt Breuer Mauricius attól félt, hogy ha komoly harcra kerül a sor a déli vasut és a munkásság között, akkor Ön nyugalomba vonul és — nem következik ő, hanem Csátary vagy Tolnay. Most, hogy Csátary és Tolnay el vannak jól helyezve, azt hiszi, hogy — elkövetkezett az ő országa.

Mig ezelőtt, tehát az Ön „nyugalomával” együtt a saját vezérigazgatói állását féltette, addig most már az Ön nyugalma nem veszélyeztetve a saját érdekét, neki hetvenhetedrangú. Mig azelőtt tehát kerülte — most provokálni szeretné a harcot. Csak azért, hogy Ön nyugalomba vonulván — már egyszer ő következhessen.

Ezért „rendezi” a szebbnél-szebb stikliket. Vagy nem áttetsző-e ez a tendencia, mikor azt látjuk, hogy Nagykanizsán úgy akarják uszítani a munkásokat, hogy a perselyben 10—10 koronával kevesebbet találnak zárfizetésekor, mint amit keserves munkával kiérdemeltek? Vagy a Nikolics-élet? Mikor az egész Breuer-család szőröstől-bőröstől ráfekszik egy szervezett munkásra és a szentéavatásra vállalkozik? Avagy az aligai kárpitós-élet, mikor Breuerné már a déli vasutról, mint az „én vasutamról” beszél s ott dolgozó déli vasuti munkást el akar a déli vasut szolgálatából bocsátani? Vagy talán nem a nagy Mór keze van a kanizsai dologban, mikor a fűtőházfőnök ártatlan cédulaosztásért szervezett munkást felfüggeszt, jól tudva, hogy ezzel végső elkeseredésbe kergeti az összes déli vasuti munkásságot? Azelőtt Breuer ur lélekszakadva futta volna le az ilyen dolgokat, de mióta biztos trónvárományosnak érzi magát, azóta szítja az ilyen eseteket, hogy csak harc legyen, hogy csak Ön unja ezt, hogy csak az Ön örökébe ő léphessen. Ezt látnia, éreznie kell Önnek, ahogy látjuk, tudjuk, érezzük mi!

Mi nem akarjuk tovább untatni. Méltóztassék figyelemre méltatni lapunk más helyén megírt részleteket — s akkor megismeri az Ön jobbeztét! Akkor azután méltóztassék felvilágosítani Breuer urat, hogy kár neki igekezni, mert úgy sem ő következik; kár neki harcot szítani, mert a harc eredményét más aratja le; jobb lesz neki a munkásmozgalomban hallgatni, miként hallgatnak a szépen épített kis aligai nyaraló „olcsó” falai; jobb lesz neki az ócskavasas Abelessel való jó viszonyt továbbra ápolni, mint vezérigazgatói állásra törni.

Egyébként, hogy mit tesz Ön levelünk elolvasása után, az teljesen Öntől függ. Mi vállalkoztunk és vállalkozunk a vasuti munkásság békéje érdekében az informátori szerepre, de vezérigazgatói állás megmentésére nem adhatunk részletes tanácsot.

Legfeljebb egy tanácsot szolgálhatunk. Ha Aliga hőse legközelebb informálni jön, nézzen jól a szeme közé és tekintetében látni fogja, hogy ő még nem vezérigazgató és nem milliomos!

Ha ezt megteszi — rend lesz. Ha nem, akkor mi fogunk szemébe nézni.

Kellő tisztelettel

többen a kollektív szerződés megkötői közül.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének hivatalos közleményei.

Központi iroda: VII., Garay-utca 16, I. em. 6. ajtó.

A szövetség központjának telefonszáma 76—01.

A helyi csoportok közleményei.

Felszólítjuk a helyi csoportok vezetését, illetve a kiküldött vigalmi bizottsági tagokat, hogy a márciusi estélyre kivitt belépőjegyek árával e hó 5-ig okvetlen számoljanak el, hogy a kimutatást a lap részére elkészíthessük.

A nagykanizsai helyi csoport április hó 5-én, vasárnap délután fél 2 órakor taggyűlést tart. Minden tag ott legyen.

A brassói helyi csoport fűtőházi hátralékos tagjait ezúton kéri fel a csoport vezetésére, hogy taghátralékaikat mielőbb rendezzék, mert ellenkező esetben kénytelen volna részükre a lap küldését is beszüntetni.

A verseci helyi csoport április hó 12-én taggyűlést tart. A tagok megjelenését kéri a vezetés.

A szolnoki helyi csoport vezetősége felhívja mindazon munkástársakat, akik az alakítandó könyvtár részére könyveket óhajtanak adományozni, hogy azokat 14 napon belül szíveskedjenek Bíró János és Kótesz József munkástársak kezébe juttatni, hogy ezáltal a könyvtár megnyitása lehetővé váljék.

A keleti helyi csoport egyleti helyiségét Aréna-ut 6. sz. alá (Bayer-féle vendéglő) helyezte át. A könyvtári órák a jövőben nem szombaton, hanem minden pénteken este 6—7 óráig tartanak.

A budai helyi csoport április hó 7-én az I. ker., Hegyaljai-ut 22. szám alatti helyiségében taggyűlést tart. Munkástársak, mindenki ott legyen! Egyben kérjük a tagtársakat, hogy tagkönyvecskeiket ellenőrzés céljából a bizalmiférfaiknál leadni szíveskedjenek.

Felkérjük a helyi csoportokat, hogy a múlt heti lapból a felesleges példányokat szíveskedjenek a kiadóhivatalnak visszaküldeni, miután a postán elvesztett lapokat ebből kell pótolni.

Felolvasások.

A rákosrendezői helyi csoport minden hó 1-ét és 15-ét követő szerdán este 7 órakor saját helyiségében (Szőnyi-ut, Jentsch-féle vendéglő)

tudományos felolvasást rendez.

Az aradi helyi csoport minden vasárnap délután 4 órakor felolvasást rendez. A felolvasások látogatására a tagokat és hozzátartozóikat ezúton hívja meg a vezetés.

A Máv. gépgyárából.

Mult számunkban lelepleztük a Máv. gépgyárban a munkások bőrre üzött kisebb-nagyobb panamákat.

A leleplezésünk érthető konsternációt keltett azokban a körökben, amelyek érthető félelemmel tekintettek mindenkor a nyilvánosság bírálata elé.

De a gyár munkásai, ezek a középkori jobbágyszellemben nevelt páriák fellélegzettek, amidőn tudomásukra jutott, hogyha ők maguk nem is, de vannak más tényezők, akik foglalkoznak az ő nyomorúságukkal.

A panamak leleplezése után sorra veszítik, hogy az egyes osztályokban milyen

a bánásmód

a munkásokkal szemben.

Általánosságban a lehető legkomiszabb az összes osztályokban. A panaszkokra, a durvaság elleni tiltakozásra a felelet rendesen az: „ha nem tetszik, takarodjék ki a gyárból”.

Ki van ennek téve fiatal munkás és kegybéres egyaránt.

Az aratóosztályban

Böhm művezető hajcsarkodik a munkások fölött.

A napibérek megállapításánál a leglelkesebbül jár el.

Fel vesz ipari munkásokat 1-80 korona alapbérrel s nem fizet még a legjobb munkásnak sem 2-60 koronánál többet, holott a műhelyi napszamosoknak is 2-50 korona a napibérük. Ezt csak azért említjük meg, hogy jellemezzük Böhm ur eljárását, nem pedig, mintha sokalnék a napszamosok nyomorúságos bérét.

De mindennél jobban jellemzi Böhm ur munkásgyűlöletét, hogy a napokban behívatta az összes csoportvezetőket és rájuk parancsolt, hogy tiltsák meg a segítőjüknél a gyárban való uzsonnázást, de különösen azt, hogy a szalonnát kockára szeletelve egyék. Szóval már az emberi mivoltukból is ki szeretné forgatni őket, amidőn azt kívánja, hogy állatok módjára fogaszszák el reggelijüket vagy uzsonnájukat.

A mozdonyosztály

csavarvágó műhelyében Greizinger művezető méltó társa Böhmnek. Ugyanugy hajcsárkodik és uzoráskodik a munkások bőrére a napibérek megállapítása és a kereseti viszonyok terén.

Egyedüli érdeme Greizingernek, hogy a „Rákóczi szavalókör“ most már „irodalmi“ kör értesítéseit és egyéb „kulturális“ dolgait szabadon osztogathatják a felügyelete alatt álló munkások között, de ne adj' isten, hogy ugyanezt tegyék a szervezett munkások is.

A gépgyári munkások tarthatatlan helyzete hovátovább már nyílt mozgolódásra kényszeríti a munkásokat. Látják, hogy a többi vasuti munkások napról-napra újabb eredményeket érnek el szervezkedésük révén.

A gépgyári munkások — sajnos — ma még ugyanott állanak, mint a többi vasuti munkások néhány év előtt. Sok szolgáltatmány, semmi kedvezmény.

Az állandó alkalmaztatás helyett a kidobás réme fenyegeti őket. A tisztességes nyugbér helyett öreg napjaikra a koldustarisznya vagy a kötél jut osztályrészükül. Bizonyos erre egy kovácsmunkás esete, aki 28 évi szolgálat után havi 32 korona kegybért kapott s mert ebből megélni nem tudott, tehát — meghalt: felakasztotta magát.

Megmozdultak a szentek is. Már mint a gépgyár patentírozott szentjei. A munkások lelkében felgyülemlett keserűséget a saját céljaikra óhajtják kiaknázni.

Vasárnap már gyűlést is tartottak, amelyen elhatározták, hogy nem határoznak senmit. Azaz mégis elhatározták, hogy matematikai számításokat fognak eszközölni valami Papp nevű egyetemi tanárral, egy nyugdíjegylet létesítésére. Az alapszabályok gyűjtését is elhatározták s átírtak az összes hadastyán- s egyéb egyletekhez alapszabályokért.

Gépgyári munkások!

Fogjatok hozzá a céltudatos szervezkedéshez minél előbb, mert minden perc drága, amit elmulasztotok.

Ha késtek, ha tétozáztok, akkor holmi nyugdíjegylettel fognak titeket elbolondítani, holott erőteljes szervezkedéssel ki lehet, mert ki kell vivnotok mindazon jogokat, amelyeket a többi Máv. műhelyek munkásai már évek előtt kivívtak és élveznek.

Gépgyári munkások! Szervezkedjétek!

A kassai visszavonulás.

- A megfutamodott egybehívók. —
- A letagadott gyűlési meghívó. —

A múlt héten a következő szövegű meghívó járt a vasuti munkásság között kézzel-kézre:

„A Magyar Szent Korona Országos Vasutas Szövetsége.“
Kassai Kerület.

44. szám.
1908.

Felhívás

a kassai kerület összes munkás- és napibéres tagjaihoz.

Központi elnökségünk értesít, hogy a munkástagtársaink előadott sérelmeit az ország minden kerületéből összegyűjti, hogy azután orvoslását mielőbb kieszközölje.

A kerületünkben meglévő jogos kívánságunkat e hó végéig összegyűjtetünk s a központhoz juttatnunk kell.

Hogy mindenkinek alkalma legyen kívánságának kifejezését adni, a központ megkereséséhez híven,

ezennel értekezletre hívjuk meg munkás- és napibéres tagtársainkat. — Az értekezlet f. hó 28-án, szombaton, este 6 órakor kezdődik a szövetségi helyiségünkben tartjuk meg.

Akinek szolgálata megengedi, vegyen részt azon. Addig is beszéljék meg egymás közt a méltányos kívánságokat, hogy — kik az értekezleten részt vesznek — az egész munkásság kívánalmait ismerjék. Kassa, 1908 március 28.

Závodszky,
ker. titkár.

P. R.

Torma,
ker. elnök

Hogy az értekezletnek nagyobb súlya legyen, a központi szentek leküldtek két uri embert, akik lapunk tudósítójával egy vonaton érkeztek meg Kassára.

Eljött a gyűlés ideje. A munkások lassan-lassan gyülekeztek. Azonban az óra mindjobban előrehaladt, de a szentek még mindig nem tűntek fel a láthatáron. Hogy az idő gyorsabban teljék, kiküldött munkástársunk intézett beszédet a megjelentekhez.

Eközben lépett a terembe a szentkoronások elnöke, Torma ur.

Amulást tettetve nézte, hogy „mi történt itt?“

Mikor azután megmondták, hogy hát hiszen ő hívta egybe a mai értekezletet, hát egyszerűen letagadta az előírást.

A munkások között ez az eljárás nagy felháborodást szült, mert hiszen a meghívón még a szövetségi kerület bélyegzője is rajta volt.

Nagyon természetes, hogy a budapesti szentek egyáltalán nem mertek mutatkozni az értekezleten, hanem szép titokban visszautaztak.

A kassai vasutasoknak pedig most végképpen kinyíltott a szem. Most már azután teljesen bizonyos, hogy nem maradhatnak a szent szövetség tagjai.

Már hetekkel ezelőtt a következő nyilatkozatot írták alá:

Alulírottak ezennel tudomására adjuk a „Magyar Szent korona országos vasuti szövetségének“, hogy mi a szövetség kebeléből a mai napon kiléptünk. Minket a szövetségbe ugyszólván belekényszerítettek, most tehát, amidőn sürgetjük azon ígéreteknek bevalását, amit a szövetség és annak vezetői annak idején tettek, hát elbujdosnak előlünk vagy kutyába sem vesznek. Már pedig mi továbbra egy fillért sem fogunk olyan szövetségbe fizetni, ahol bennünket tudatosan megtevesztenek.

Ezt a kilépési nyilatkozatot azonban Pálfi kocsmestér darabokra tépte. Ez a munkáshajcsár azt hiszi, hogy ilyen eszközökkel a munkásságot maradásra lehet bírni egy oly szövetségben, amely egyenesen a munkásság érdeke ellen dolgozik. Hogy miként bannak a szentek tagjaikkal, hát arról volt alkalma e sorok írójának meggyőződni.

Valami Schultheisz nevű „uri“ ember, afeletti dühében, hogy egyes munkások sérelmeiket előadni merték, reprodukálhatlan kifejezéssel illette a munkásságot.

Hát, ha így bannak a munkássággal, amidőn a szövetségben vannak, hogyan bannak velők munkaközben?

Lapunk munkatársa különben is kellően lerántotta a leplet a szentkoronás szövetségről.

Már csak napok kérdése, hogy a kassai vasutasok is az öntudatos szervezkedés terére lépjenek.

Módunkban lesz azonban a kassai vasutasság sérelmeivel ezentúl gyakrabban foglalkozni. Be fogjuk bizonyítani, hogy éppen a szentkoronás szövetség kerületi elnöksége a legnagyobb munkásnyuzó s aki a munkásság sérelmeit nemhogy orvosolná, hanem még üregbíti is.

VEGYES.

Veszteségeink. Bakó József kerékesztergályos a kolozsvári műhelyből folyó évi március hó 27-én, 49 éves korában, két hónapi betegség után elhunyt. Az illető szervezetünknek mindvégig hű tagja volt. Munkatársai emlékét megőrzik.

Machnick Vencel 44 éves nős, családos, Dv. géplakatos március hó 28-án délelőtt a Székesfehérvárról Nagykanizsa felé induló 202. számú gyorsvonat elé vetette magát. A vonat kerekai Machnickot teljesen kettészelték, a fejét pedig a felismerhetetlenségig eltorzították. Tettét állítólag életuntagságból követte el. Az elhunyt a székesfehérvári helyi csoportnak buzgó tagja volt. Teme-tése március hó 29-én volt, melyen az elhunyt munkatársai is résztvettek és ravatalára koszorút helyeztek.

LEVELEZÉS.

Északi főműhely. (A gyilkos barlangról.) A III. osztály kovácsműhelyéről már több ízben foglalkoztunk lapunk hasábjain. Az ott uralkodó egészségügyi viszonyokra felhívtuk már az iparfelügyelettel megbízott hatóság figyelmét is. Az eredmény — minden úgy van jól, ahogy van.

Ha egyszer eszébe jutna valamelyik Máv. kisistennek csak betekinteni és nem benn dolgozni a kovácsműhelyben, akkor csudát látna, ha ugyan látna a nagy füsttől, amely reggeltől estig, akár késsel vágható, oly sűrű és oly áthatatlan, hogy a műhely egyik oldaláról nem látni át a másik oldalra dolgozó munkást.

Ilyen állapot van a kovácsműhelyben. Ha ott künn enyhe tavaszi napsugárban fürdik minden, mi idebenn akkor is a tüdőt roncsoló füstben fürdünk, oly sötétben, hogy amidőn kijövünk onnan, akkor a sötétséghez szokott szemünket szinte bántja az a lelket gyönyörködtető világos tavaszi idő.

Mindezekért csak az a vigaszunk van, hogy a napibérek elég — alacsonyok. Ugyanis 6—10 évi keserves küzdelem eredménye 2.40—2.80 kor. napibér. No, de azért a jövő jobb reménnyel kecsegtet bennünket, mert lám egy munkástársunk, aki már nem sokára 25 évét tölti be a kovácsmunkánál, ez már elérte a boldogság csimboraszóját, amennyiben a napibére 3, azaz három koronára rug.

S mintha a sors is még sulyosbitani akarná helyzetünket, napirenden van az, hogy egyik-másik munkástársunk ruhája elég; mert annak idején az az ostoba sors — vagy mi a fránya — a ruhaszekrényeket közvetlen a tűz mellett a falra helyezte és mert fából vannak, ki is gyulladnak. Talán azt hitték annak idején, hogy azbesztből fogják készíteni őket.

Most már csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy mi az ördögre költik a költségvetésbe évenként beállított 200 ezer koronát az egészségügyi viszonyok rendezésére, ha még arra sem telik, hogy ezt a gyilkos barlangot, már mint a III. osztály kovácsműhelyét megfelelően átalakítsák.

Szolnok. (A munkás mint hajcsár.) Van itt nálunk a fűtőházban egy Banki István nevű kovács, aki most mint géplakatos-elő-munkás szerepel. Az illető, hogy hiányos képzettségét leplezze, a feljebbvalók kedvére a legdurvább hajcsárkodást viszi véghez.

De azonkívül kedvence foglalkozása az árulkodás is. Ha valamelyik munkást meglátja dohányozni — amit egyébként minden fűtőházban hallgatólag eltűnnek —, akkor rögtön szalad az irodába jelentést tenni, holott ő maga órákhosszat szokott pipázgatni az irodában. Ugyáltszik, hogy lelki gyönyörűségét lel abban, ha a feljelentett munkást 2 koronára büntetik. Pedig ha következetes akarna lenni Banki uram, akkor önnönmagát is fel kellene jelentenie, mert naponta a 2 órai vacsoraidőt is felszámítja az intézetnek, holott ő a fűtőház táján sem volt ez idő alatt.

Azonban még a fentiekkel sem elégszik meg Banki ur, mert már a műhelymunkásokat is piszkos nyelvére vette: amennyiben oly kijelentést tett, hogy azok csak cigányok, nem pedig képzett iparosok. Arról azonban bölcsen hallgat, hogy ő még azzal sincs tisztában, hogy a gőz miképp jut a dugattyuba, pedig ezt már az összes mozdonytisztítók elmagyarázták neki, de szegény feje nem bírja bevenni.

Nagyon jól tenné a szolnoki műhelyfőnök ur, ha Bankit bekérné a műhelybe, hogy mutassa meg a tudományát a „cigányoknak“, akik bizonyára nagy hálával fogadnák a tanításait.

Mindenesetre üdvös lenne, ha kissé gátat vetne a fűtőházfőnökség Banki türehtetlen rugkapalózásainak, mert nem okos dolog, hogy minden semmirekellő elkészerítse az amugy sem rózsás helyzetben levő fűtőházi munkásokat.

Kassa. (Egy podgyászfordár levele.) ... Azt sem tudom, hogy min is kezdjem. Az azonban tény, hogy helyzetünk napról-napra súlyosbodik.

Pedig *Zdvorszky* ur, a szent szövetség kerületi elnöke megesküdött, hogy 6 hét alatt fölemelteti az 1 koronás napibérünket. Azóta rég letelt a 6 hét. Ha pedig most merjük ígéretére emlékeztetni, úgy azt felelik nekünk a szent vezető emberek, „mindenkinek nem lehet emeletes háza” — „hát sarkantyus csizmát nem kellene!” — „hát azzal már felakasztották?” és így tovább.

Pedig hát van mit kinlódunk, azért a napi 1 koronáét. Mindennap robotolunk. Pityumatkor az egész állomás: a raktári, a szertári irodák stb. stb. kályhát nekünk kell kitisztitanunk és befűtenünk. Senki meg nem fizet ezért bennünket. És történik ez a munka reggel, vonatindulás és érkezés alkalmával. Amikor volna utas, akkor mi nem lehetünk a vonathoz. Pedig amióta átmenő kocsik járnak, azóta nagyon megcsappant a kereset. Az urifajta közvetlen kocsiban ül, ennek nem kell Kassán ki szállnia.

Azok pedig, akik átszállanak, javarészt kivándorlók. Ezeknek nem kell hordár. Ezek a hónapok alá fogják a cók-mókjukat.

Láthatják ebből, hogy nem túlzás, hogy van nap, hogy egy fillért sem keresünk, bár 24 órát töltünk az állomáson. Este 7 órakor megyünk haza. Járna tehát 24 óra szabadidő. De biz, csak járna! De lenni nincs. Délelőtt — a „szabadnapon” 11 órára ott kell lennünk az állomáson. Egész 1 óráig dolgoztatnak velünk. Nagy kegyesen elengedik a „szabadnaposokat” ebédelni, aztán $\frac{1}{3}$ -tól $\frac{1}{2}$ -ig folyik tovább a robot: a gyorsáru kezelés, helyesebben, hogy mázsányi terheket talicskázunk (bokaig érő hó közepette is) raktárból a 200 lépésnyire fekvő vonatokhoz meg vissza. Ezért sem jár fizetés.

Másnap reggel 5 órakor vége a „szabadnapnak” s folyik tovább a fegyházmunka.

Na, azután a levonások! korona a napi-bérünk, de 2 korona után számítják és vonják le a betegpénzt. Azonban a táppénzt megint csupán egy korona után fizetik. Igazság ez? Erre feleljenek azok az urak, akik a panaszaink elől — megugranak...

Sátoraljaúj hely. (Már mindenkit denúciált.) Van itt nálunk a műhelyben a személykocsikikötő lakatosoknál egy csoportvezető, aki már minden emberét beárulta, amióta csoportvezetővé fölemelték. Nem tudnak most olyan munkást neki adni, aki megtudna felelni mindama követelményeknek, amelyeket ő felállít.

Rendkívüli érzékelenségre vall, hogy amidőn az emberei 8 pár kereket cseréltek és ettől az erőfeszítő munkától kimerülve, nem képesek oly gyorsan dolgozni, mint a csoportvezető ur — akit egyelőre nem nevezünk meg, ugys tudja mindenki, kiről van szó — óhajtja, akkor rögtön szalad az irodába s ahelyett, hogy jelentené, hogy mily emberföltötti munkát kívánnak tőle is, meg a segítőitől is, inkább azt jelenti, hogy lusták dolgozni.

Gondolkozzék csak kissé — egyelőre névtelen — csoportvezető ur, hogy melyik csoportban tudná ön megkeresni csak a napibérét is? Mi tudjuk ezt s alkalmilag önnek is megsugjuk.

A déli vasuti szarka-család harci eszközei.

Hogy szarkák csörögnek a déli vasut budai főfészkéből kiindulva, szanaszét az ország sinpárjai közt, azt mindenki tudja. Hogy a szarka-család üzemei nem igen kerültek napfényre, annak az az oka, mert a család igen nagy és a szarka is azok közé az állatok közé tartozik, amelyik nem vájja ki a másik szemét. Mi azonban nem tartozunk a családhoz és így bennünket a szarka természetrajza nem kötelez.

Bizonyíték: *Április 5.* Bécsi déli vasut-igazgatósági telefon: Halló! Halló! Budapesti déli vasuti igazgatóság beszél?! Itt Mór. Zu dienen! (Meghajlás.)

Bécs: Was hat uns der kleiner Arbeiter-vertrag gekostet? (Élénk várakozás.)

Budapest (a Mór): Nichts!

Bécs: Unglanblich. Ist das in Ungarn möglich? (Egy hang közbeszól: Hiszen úgy tudjuk, hogy minden szentnek maga felé hajlik a keze.)

Budapest (Mór hebeg): Die sind nicht vom heiligen Verband, die sind dumme Arbeiter. (Wonyafka elpirul.)

Aliga, a déli vasuti anyagszertárnak, mint tüzhányónak lerakódó helye. Kárpitosok, szerelők stb. serényen dolgoznak még este 9 óra után is. A hold kíváncsian nézi, hogy mit keresnek itt déli vasuti munkások...

A munkások éhesen ütik a vasat, mire az megszólal: Mit töltöd rajtam mérget. Tehetek én róla, hogy a szertár helyett ide kerültem? *A munkás:* „Hát ki tehet róla?” *Az anyag:* „Mór, Mór, Mór!” *Mórné* (hallja e beszélgetést, éktelen dühbe gurul): „Takarodjék maga munkás, az én vasutam szolgálatában maga többé nem lesz”. Levél Jakobihoz: „Elrendelem..... munkásnak a fűtőházból való elbocsátását. *Mórné.*”

Másik levél Kaltenleutgebenbe: Mór! Vasutam szolgálatából Aligai kárpitost elbocsátottam. *Az anyaggal beszél!*

Mórné.

Sürgöny Mórától — Mórénak: „Elbocsátást rögtön visszavonni. Félő, hogy az elbocsátás következtében az összes anyag megszólal.”

Megint Mórné. (Szintér a mosókonyha.) „Nézzen, jó Nikolicsné, most másodizben és utoljára mondom, hogy férjét vasutam szolgálatából elcsapom, ha nem lesz szentkoronás.”

Nikolicsné ígér... Nikolics szent lesz, abban az ígéletben bizva, hogy kinevezik...

Mór hazajön fürdőzéséből. Mórné referál az eredményről.

Mór: És mit szólnak a vasuti munkások?

Mórné: Egyszerűen megvetik Nikolicsot.

Mór: És nem lázonganak e miatt?

Mórné: Nem, édes!

Mór: Akkor jobb lett volna tartani a szádat. Hiszen én csak lázongást, elégedetlenséget, harcot akarok. Most azért is elbocsátom Nikolicsot.

Mórné: De hisz szent lett belőle!

Mór: Mit nekem szent, nem szent. Én azt akarom, hogy izgalom, nyugtalanság legyen. Miksa fél ettől. Nekem pedig az kell, hogy ő féljen és menjen. Értes meg már, asszony! Mond meg Nikolicsnének, menjen Cservenkához és mondja meg neki, hogy férjét azért is elbocsátom. Der Cservenka wird uns schon ein Kraval davon machen. Nekünk a zavarosban kell halászni.

Mórné: Igazad van, Mór, de bocsáss meg, ha tévedtem. Ez a munkáskérdés már egészen tönkretesz. Nikolics nem tud Aligáról?

Mór: Nem! Kidobható!

Néhány héttel később. A Mór-család vacsoránál.

Mórné: Nu? Lett zavar a Nikolics-ügyből?

Mór (az asztalra csapva): Nem. De adtam már utasítást hogy a nagykanizsai fűtőház fővercséjének, hogy 3 perselyből 10 korona hiányozzon a zárfizetésnél. Ha a munkások kéri a pénzt, dobja ki őket. A szénmunkások akkordárait nem engedem felemelni, a korpótléket megvonom. Majd lesz skandalum, passzív rezisztencia, sztrájk. Gott weiss was? (Egymás nyakába borulnak. Héber örömdalokat énekelnek.)

Mór két hét múlva. Fel-alá jár. Dühöng, káromkodik. Mórné csillapítja.

Mór: Lass mich. Jetzt müssen Sie springen. Kiadtam az ordert Schilhámnak, hogy kössön bele Vargába, akármilyen miatt. El kell bocsátani... Dühöngve, sirva: (az éppen belépő Abeles nyakába borul) Ich muss Generaldirektor werden.

Nagykanizsán Varga Károly szénmunkást az ottani helyi csoport alelnökét Schilhám, fűtőházi főnök felfüggesztette, mert 3 röpcédulát társainak átadott. Breuer azonnal kiküldte Járóit Budapestre, hogy az esetet megvizsgálja és jegyzőkönyvet felvegyen — lehetőleg azonnal intézkedjen (értsd: elbocsátás). Az összes munkások ezért 31-én a fűtőház elé vonultak, ahol az igazgatóság véleményét követelték. Általános lett a pánik. A telefon megszólalt. Breuer azt izente, hogy vegyenek fel rendőrt, csendőrt, katonaságot és vegyenek fel új munkásokat. De a munkásoknak csak annyit mertek mondani, hogy 2 nap alatt az ügy el lesz intézve. A munkásság várakozó álláspontra helyezkedett, munkába állt — de követeli a főnök elmozdítását. Ime: Breuer Mór helyettes igazgatónak milve.

Mórál teaestély volt a kanizsai eset tiszteletére. Mór bizalmas körben tósztot mond, felköszönti önmagát, mint jövőendő vezérigazgatót. Ismerteti taktikáját... Egy hang: „És ha Miksa rájön, hogy te csinálod az egész zavart?” — Mór kitörő örömmel: Hát minek néz maga engem, kedves Abeles? Én már Franschitzot, Wuffkát is beleugrattam. Együtt csináljuk a machlajkát... Ki gondol én reám? (Óriási hahota. A pezsgő folyik.)

Mór meséli az eseteket:

Gárdonyi Oszkár Nagykanizsán fejszét lopott. Franschitz büntette. Szent volt. Szarka volt. Jó családtag: kalauzzá lépett elő.

Tar Medár nagykanizsai raktármunkás volt. Szervezett volt. Ráfogták, hogy lopott. Az ügyészség kiderítette ártatlanságát — de 8 hónap óta még ma is sétál.

Adjátok össze e kettőt s tanuljatok belőle, hogy kell csinálni vasuti politikát.

Székesfehérváron Dolfi 9 raktármunkást elbocsátott, köztük balesetet szenvedett munkásokat is. Munkahiány címén. Feltettünk azonnal helyettük 9 horvát munkást. Nu ja, a horvát raktármunkás nem fogja szemébe mondani a raktármester fiókszarkának, hogy bort és sonkát fogad el tőlük. Az igaz, hogy a horvát munkások közül kettő a legelső napon balesetet szenvedett. Talán rá is megy valamelyik. De én elégedetten dörzsölöm kezemet... Mosom is, mert hiszen Franschitz csinálta. Valaki közbeszól: Mesélj már valamit papuskám Wuffiról is.

Breuer: Parancsoljatok.

Ő is dolgozik érdeemben. Csak hogy egyet említsek: Székesfehérvárott a szentek alelnöke szarka-családunk egyik diszpéldánya: Schlágel pályafelügyező (álnéven Kormos). Ez a déli vasuti munkásokkal saját dolgait vigan végezteti el. Cipőt pucolnak, pékhez futnak, malacot etetnek, mosóteknőt, káposztás hordót csinálnak neki az én leendő intézetem pénzén.

Aber das macht nichts, lass'er verdienen! Hiszen jól készíti a talajt. Pap István pályafentartási munkást, ki a legjobb bizalmiférfit ott — vérig üldözi. Ráfog mindent, többek közt azt is, hogy ő az oka, hogy a déli vasut nem kap embert Fehérvárott.

Panaszkodhatik egész Fehérvár... Wuffi ist mein Mann schon... Schlügl a mi jó szarkánk, Winkler, Rauscher felolvasnak az érdeemben, Bécsben is jól áll a szemem.

De mit untassalak benneteket tovább? Láthatjátok, hogy dolgozom és jól dolgozom. Kóser.

Ime, első izelítőül bemutattunk egy szarka-csoportozatot. Ha a déli vasut legfőbb vezetője saját érdekében, az igazgatása alatt álló intézet érdekében, alkalmazottai érdekében tud még cselekedni, akkor rákoppant a szarkák csőrére. Ha nem, úgy is jó. Van még nekünk annyi erőnk, hogy a szarkákat a déli vasut tájékaról magunk is elhessegezzük.

A táppénz.

Különös ironia, hogy a Máv., amelynek feladata a gyors közlekedés, ólomláb, csigalassúsággal halad a betegsegélyezés átreformálása terén.

Még a többi vasutak is megelőzik a Máv.-ot, de mindez nem hat mozgatólágra az intézményre, ahol a vonatokról kezdve, ugys minden késik.

Már megirtuk a múlt napokban, hogy a Máv. betegsegélyezése terén fejtelenség uralkodik. Hozzá tehetjük ehhez, hogy a táppénz kiszámításának terén pedig valóságos anarkia.

Szeretnők úgy egyszer végigtekinteni ezeket a táppénzkiszámításokat, vajjon hányféleképpen történik ez s hány ízben rövidül meg a vasutas?

Nem okoljuk ezért a szolgálati főnökségeket, de viszont a betegpénztár illetékes faktorainak figyelmébe ajánljuk az alábbi egy-két esetet, várva bölcs ítéletüket.

*

Kis Péter vasuti napszámos megbetegedett. Családfenntartó lévén, 60%-át keresetének kapja táppénz gyanánt.

Egy idő múlva állapota oly rosszra fordult, hogy kórházba került.

Már most mennyi táppénz jár neki?

A főnöke azt mondja, hogy abból az időből, amidőn még 50%-át keresetének kapta táppénzül a beteg, ha otthon kezelték, van egy rendelet, amely szerint a 25%-át a keresetének nyújtja a pénztár táppénzül, ha a beteg kórházba vagy tébolydába kerül.

Kis Péternek tehát a főnök csak napibére 25%-át számolja el táppénzül.

Miután Kis Péter napibére csupán 2 kor. 40 fillér, hát arra az időre, amíg kórházban van, csak 60 fillér táppénzt kap naponként.

Kis Péter azonban nem így számít. Ő azt mondja, hogy a múltban, amikor még az 50%-os táppénz járta, mindazok, akik kórházba kerültek, a fele táppénzt kapták meg. Következésképp őt most a 60%-os táppénz fele illeti meg, tehát nem 60 fillér, amint a főnök számította, hanem napi 77 fillér.

Mi igazságot akartunk tenni közöttük. Átlapoztuk a Máv. rendeleteit, de mindhiába! Ilyen ügyről csak Littke urék adhatnak felvilágosítást.

És most következik Nagy Pál esete.

*

Nagy Pál akkordmunkás volt valamelyik műhelyben. Egy szép napon meglepte a kór, ágyának dőlt.

Kórházba került.

A főnöke pedig elkezdte a gombjain számolgatni, hogy mennyi táppénz is jár neki? Végre is úgy gondolkodott, amint Kis Péter és kifizette a fele táppénzt. Miután Nagy Pál napibére 4 korona volt, kapott tehát minden napra 2 koronát, holott, ha úgy számított volna, mint Kis Péter főnöke, csak 1 koronát kapott volna.

*

Történt azonban egy szép napon, hogy Kis Péter együtt dolgozott Nagy Pállal. Hogy, hogy nem, baleset történt. Mindkettőjüket bevitték a kórházba.

Most azután elkezdtek kiszámolgatni a táppénzt.

Mindkét főnök tudta, hogy a 171.549/907. B/II. számú igazgatósági rendelet 5. pontja értelmében, ha valakit vasuti balesetből kifolyólag kórházban ápolnak, úgy családjának a 75% táppénz fele jár.

Kis Péternek nem is lehetett ez ellen kifogása. Hiszen, ha amidőn nem balesetből

kifolyólag feküdt a kórházban, csak 60 fillér táppénzt kapott. Még ahogy ő számította is csak 77 fillér jutott volna táppénz fejében.

Most pedig a 75% felét, vagyis 90 fillért kap.

Jóval többet tehát, mint az első esetben.

De Nagy Pállal már nem így áll a dolog, hanem éppen megfordítva. Mikor Nagy Pál nem balesetből feküdt a kórágyon, 2 korona táppénzt kapott.

Most azonban a főnöke hivatkozott a fenti rendeletre. Azt mondta, hogy Nagy Pált baleset érte, ergo neki a 75%-os táppénz fele jár csupán.

És nyomban ki is számította, hogy ez éppen 1 kor. 50 fillér.

*

Nagy Pál jó ideig feküdt a kórházban. Volt ideje azon gondolkodni, hogy ha Kis Péternek felemelték a táppénzét, amikor baleset érte, miért szállították azonban le az ő táppénzét, amikor őt érte a baleset?

És ezen Littke urék is gondolkozhatnak. Sőt tehetnek is róla.

A SINEK BIRODALMÁBÓL.

Lezuhant munkás. Déváról jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt a hátszeg-karánsebesi vasut építésénél. A munkások egy 25 méter magas hegyen dolgoztak. Román Károly munkás egy nagy kötőbőrt emelt fel. A kötőbőr meglökött és alázuhant, magával rántva a munkást a mélységbe, aki halálos zúzódást szenvedett.

Kisiklott a szolna-budapesti 1045-ös számú gyorsvonat mozdonyának vezetője, Kocsija a Dunakeszi-Alag és Bákospalota-Ujpest állomások közt. Sérülés vagy kár sem személyekben, sem a vonatban nem történt.

Főbelőtte magát Deesen Zaholay Károly, a szamosvölgyi vasut volt mozdonyvezetője. Tettét azért követte el, mert lefokozták mozdonyvezetői rangjáról. Özvegyet és árva hagyott hátra.

Merénylet a gyorsvonat ellen. Zürichből jelentik: A páris-milánói éjjeli gyorsvonat ellen 22-én, vasárnap, merényletet kíséreltek meg. Martigny közelében a vonat magas hidon ment keresztül. A merénylők két óriás sziklatömböt hengergettek a vasuti sínre, hogy a vonatot a megáradt hegyi patakba ledöntsék. A hatalmas lokomotív az egyik sziklatömböt félrelödítette, a másikat pedig maga előtt tolt, s így csak egy sértüléssel keresztüljutott a vonaton a hidon. A vizsgálatot megindították.

Kisiklott a Pilsen-Dux vonalon Oberbriss állomás bejárata előtt a Pilsen felé közlekedő 1192. számú tehervonat mozdonya hét kocsiával együtt. A kisiklás valószínűleg sínörvén okozta. Egy kalauz súlyosan, kettő könnyebben megsebesült.

Vasutépítés közben. Párisból táviratozzák, hogy Chamounixből a svájci határon egy vasutépítésnél két munkás dinamitrobbanás következtében életét veszítette, egy harmadik súlyosan megsebesült.

SZERVEZETI ÜGYEK.

A déli vasut alkalmazottaihoz!

A déli vasut igazgatósága egyrészt jezsuita képmutatással, másrészt a legvadabb erőszakkal akarja elnyomni az alkalmazottai szervezkedését, hogy ezzel lehetetlenné tegye minden időkre a jövőért való küzdelmet.

A déli vasut igazgatósága megkezdte a rendszabályozást!

Munkások!

Kinevezettek!

A hadüzenetre válaszoljatok a legerélyesebb szervezkedéssel!

Legközelebb az összes déli vasuti gócpontokon nyilvános gyűléseket tartunk.

Déli vasutasok!

Készüljete!

Bojkott a déli vasut magyarországi vonalaira! A déli vasut igazgatósága a szervezett vasuti munkások üldözéséhez fogott hozzá.

A nagykanizsai helyi csoport másodelnökét gyűlési felhívás kiosztásáért a szolgálatból elbocsátotta.

A déli vasut munkásait ezzel elkeseredettné igérkező küzdelem elé állították.

Magyarország szervezett munkásait felhívjuk, hogy a déli vasutnál munkát ne vállaljanak, nehogy megnövekedjen a harc előtt állók helyzetét!

A közönség köréből.

Tekintetes szerkesztőség! Tisztelettel kérem az alábbi soraimnak b. lapjukban helyet adni:

Az új rendszer uralmának kezdetén dobzóval hirdették a vasut reformálását; a közlekedési eszközök gyökeres átalakítását, hogy azok a modern követelményeknek minden tekintetben megfeleljenek.

Hogy mennyiben valósultak meg ezek a nagyhangú ígéretek, erre nézve csak a kocsik világítása körül észlelhető botrányos állapotokra kívánok reámutatni.

A Máv. kocsik világításánál nincs különbség a harmadik és első- vagy második osztályú kocsik között, mert egyformán gyatra mindegyikben. Épp úgy pislog a kultura kezdetlegességére emlékeztető olajmécses a III. osztályban, mint akár az elsőben. Épp úgy szidják is ezért a harmadosztályú utasok a vasutat, mint az első osztályban.

Oly gyatra ez a világítás, hogy nemcsak olvasásról, de még arról sem lehet szó, hogy a szemközt ülő utitársát láthassa az ember.

A déli vasuton is sokat utaztam. Ott is vannak olajvilágítású kocsik, de azok sokkal nagyobb fényt adnak, mint a Máv. olajlámpája.

Hogy miben rejlik az oka annak, hogy a Máv. világítás oly gyatra, erre kérem a tek. szerkesztőség választát, mert én képtelen vagyok magamnak megmagyarázni, hogy egy állítólagos kultureszköz, a vasut, miért emlékeztessen bennünket mindig a kultura kezdetlegesebb fokára. Kiváló tisztelettel

N. N. magánzó.

*

A fenti kérdés megvilágítása céljából eljártunk az illetékes helyeken, ahol a helyi viszonyokra vonatkozó következő választ nyertük:

A budapesti pályaudvarokon, a forgalmi intézőség a főműhelyből javításból kikerülő kocsikat, a régi rendszertől eltérően, nem adja ki az illetékes szakma munkásainak megvizsgálás céljából, hanem minden vizsgálat nélkül bocsátja forgalomba. Így azután a látszólagos takarékosággal azt érik el, hogy ezek a kocsik már az első utnál felmondják a világítást és előkerülnek a nyomorúságos olajmécsesek. De az is gyakori eset, hogy a légszusz-szerkezet felületi kezelése katasztrófákat idéz elő, mint legutóbb a keleti pályaudvaron is történt s csak véletlenül nem esett a bűnös takarékoságnak. Vannak ugyan az állomásokon a légszuszszabályozásra és javításra munkások alkalmazva, azonban ezek úgy tudnak terhelve a szolgálattal, hogy képtelenek még a főműhelyi javítás alól kikerült kocsikat is felülvizsgálni. Vannak még egyéb okok is, amelyek nagyon „kiváratossá” teszik, hogy az olajvilágítás fentartassék a Máv.-nál. Erről azonban majd más alkalommal fogunk, nem ugyan a kérdezőnek, hanem a lapunk olvasóinak érdekes dolgokat elmondani.

Felhívás!

Az északi főműhely és keleti kocsiműhely azon munkásai, akik a Kardos-féle banknál érdekelve vannak, jelentkezzenek azonnal dr. Kadosa Marcel ügyészünknel, VII. Izabella-utca 13. II. emelet.

MULATSÁGOK.

A szolnoki helyi csoport saját könyvtáralapja javára 1908. évi április hó 4-én szombaton, Deutsch József ujonnan épült disztermében (Malom-utca) táncal egybekötött zártkörű kedélyes estélyt tart. Belépőjegy előre váltva személyenként 1 kor., családjegy 2 kor. A pénztárnál személyjegy 1 kor. 20 fill., családjegy 2 kor. 40 fill. Kezdeté este pontban 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A zenét Kis Burai Miskának s az öreg Burai hírneves, tárogató, jól szervezett zenekara szolgáltatja. Jegyek előre válthatók Wachs Pál és Deutsch József utánál. A meghívó kívánatra előmutatandó. Műsor a pénztárnál 10 fillérért kapható. Műsor után tánc.

Gyűlési tudósítás.

VI. kerületi és kültelki vasutasok gyűlése.

A Budapest VI. ker. és kültelki vasutasok kitűnően sikerült gyűlést rendeztek március hó 24-én, a Külső váci-uti Miskei-féle vendéglőben.

A gyűlésen különösen nagy számban jelentek meg a kinevezett kartársaink és a raktári munkások is.

Mindezek mintegy garanciát képeznek arra, hogy a közelmúltban a pragmatikán belül és kívül alkalmazott drákói szigor alkalmazása nem ölte ki az alkalmazottakból a vasutas társadalmat érdeklő ügyek iránti érdeklődést.

A gyűlés lefolyásáról — amelynek napirendjén: 1. Máv. fogyasztási szövetkezet. 2. Lakás- és élelmiszeruzsora. 3. A máv. kinevezettek külön betegsegélyző pénztára volt — a következőkben számolunk be:

A gyűlés elnökének *Pohánka* elvtárs ajánlatára *Béres József* vasuti munkást, jegyzőt *Kolumbán Miklós* elvtársat választották meg.

A napirend első pontját *Fellner Béla* elvtárs fejtegette. Rámutatott arra, hogy milyen eszközökkel akarják kiragadni a vasuti munkások kezéből a fogyasztási szövetkezetet a Batthyány-lovagok, csak azért, hogy így a saját tönkrenyomoritott és a bukás szélén álló szövetkezeteiket megmentsék. Élénk színekkel ecsetelte, hogy milyen állapotok uralkodtak ezelőtt a minő eredményeket teremtett a szervezett vasuti munkásság rövid igazgatása a szövetkezetben. Váholta a szövetkezetek tulajdonképpeni célját: erős termelési szövetkezetek megalapozását, hogy így a munkásság védelmet találjon a közvetítő kereskedelem szemérmetlen uzsorájával szemben.

Garai Ármán elvtárs a jelenlevő rendőrtisztviselő folytonos okvetetlenkedése közben fejtegette a mai népcsaló kormány és a lakás- és élelmiszer-uzsorások érdekszövetségét. Kimutatta, hogy a nagy „népbarát“-kormány alatt nemcsak, hogy nem javult, hanem egyenesen tűrhetetlenné vált az élet. A lakás és élelem mindenképp drágul, a börtönök pedig megtelnek éhes emberekkel.

Még *Landler Jenő* elvtárs szólott e ponthoz és kimutatta, hogy az élelmiszer- és lakásuzsorásoknak védszentje: a Máv. és ennek kényura Kossuth Ferenc. Kifejtette, hogy Kossuth tarifapolitikájával egyenesen forszírozza a kivitt; refaktiákkal és egyéb díjkedvezményekkel elősegíti, hogy minden kiszállítsanak Magyarországból, hogy így méregdrágává váljon itthon a száraz kenyér is. Majd rámutatott a Máv. legújabb rendeletére, amely egyenesen előmozdítja a lakásinséget.

Faragó Dezső konkrét tényekkel bizonyította, hogy az alkalmazottak meghallgatása nélkül alkotott külön betegsegélyző pénztár a magas járulékok dacára megközelítőleg sem nyújt annyi szolgáltatmányt, mint az országos betegsegélyző pénztár. Rámutatott még arra, hogy a gyógyszer- és kórházi költségek egyharmadának a tagoktól való behajtása mily igazságtalan. Végül kiemelte, hogy a „szent szövetség“ — amelynek tulnyomó részben kinevezett tagjai vannak — ebben az ügyben is tartózkodik a komoly küzdelemtől. A következő határozati javaslatot ajánlotta elfogadásra: „A Budapest 1908 március 24-én megtartott nyilvános vasutasgyűlés megállapítja, hogy a kinevezett alkalmazottak részére, azok meghallgatása nélkül alkotott külön betegsegélyző pénztár, a tagokra rendkívül nagy terheket ró, míg ellenben a szolgáltatmányok terén a legkevesebbet nyújtja. Megállapítja a gyűlés, hogy a „Szent-koronás Szövetség“, amely tulnyomólag kinevezett tagokból áll, ebben az ügyben minden komolyabb küzdelemtől tartózkodik. Szükségesnek tartja továbbá a gyűlés, hogy a szervezett vasuti munkások magukéva tegyék a kinevezettek sérelmét és ezek megszüntetésére irányuló küzdelemnek erkölcsi támogatást nyújtsanak a kinevezetteknek.“

A határozati javaslat elfogadása után a gyűlés rendben véget ért.

Vasutasok!

Mindenhol, ahol megfordultok, követeljétek a Népszavát!

Kocsitisztítók nyilvános gyűlése.

A budapesti keleti és nyugati pályaudvari kocsitisztítók március hó 27-én, az Ovoda-utca 26. szám alatt, jól sikerült nyilvános gyűlést tartottak. A gyűlésen a két pályaudvar kocsitisztító munkásai és munkásnői teljes számban vettek részt. A gyűlés lefolyása a következő volt:

Az egybehívók nevében *Seemann József* üdvözölte a megjelenteket és ajánlatára előnknek *Csörgics József*, jegyzőnek *Janeek Mihály* munkástársak választották meg.

A napirendet: a kocsitisztítók helyzete, Cservenka elvtárs fejtegette, aki beszédében rámutatott ama körülményre, amelyek a kocsitisztító munkásokat arra fogják kényszeríteni, hogy letérjenek arról az útról, amelyen már hosszú idők óta haladnak — eredménytelenül: a kérés, kilincselés, alázatos könyörgés kényelmes, de nem sok eredménnyel biztató utjáról.

A kocsitisztító munkások hosszú ideig a főnökségektől várták helyzetük megváltoztatását, azonban ma már rájöttek arra, hogy a sok kilincselés nem vezet eredményre.

Megtanulták a kocsitisztító munkások is, hogy csakis erős szervezkedéssel lesznek képesek sérelmeiket orvosolni.

Sérelmük nagyon súlyosan érintette az összességet, miért is kérvényben fordultak 1907 november hó 26-án Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszterhez, hogy részükre 30%-os pótbért engedélyezzen.

A kérvény benyújtása óta négy hónap telt el, azonban még választ sem kaptak. Azaz, választ mégis kaptak, ha nem a minisztertől, hát az illetékes szakosztálytól. A válasz úgy szólt, hogy még 4 hónapi idő szükséges ahhoz, hogy a kérelemnek eleget tehessenek.

Hogy azonban be tudják-e várni a kocsitisztítók a kilátásba helyezett 4 hónapot, esetleg többet, az kétséges. Ha a kocsitisztítók türelmetlenségének okát kutatjuk, akkor arra a meglepő felfedezésre jutunk, hogy ennek a kategóriának a helyzete a megélhetési viszonyok rosszabbodásával nem hogy javítottatott volna, de még sokkal súlyosabbá vált.

Hogy ezt megérthessük, tudnunk kell, hogy a kocsitisztítók a keleti pályaudvarban az 1901. évben 25—40% akkordkeresetben részesültek a napibérükön felül.

A nyugati pályaudvariak pedig az 1903. év szeptember haváig 50% akkordot kaptak.

Az akkordkeresetet szép lassan elvonták mindkét pályaudvar kocsitisztítóitól és ma már csak a csekély napibérből kénytelenek tengődni.

Ilyen viszonyok mellett érthetetlen, hogy miért kell hónapokig „tanulmányozni“ oda-fönn a kocsitisztítók helyzetét, amidőn teljesen világosan áll előttünk a nagy visszaesés.

Ezután egy kocsitisztító munkás szólalt fel, ki előadta, hogy már 25 éve szolgál az intézetnél 3 korona napibér mellett. Előadta, hogy már mióta vajudik az ő ügyük és nem tud megoldásra jutni.

Nem is oly régen ugyanebben az ügyben az illetékes szakosztály vezetője, Pap felügyelő ur elé akartak járulni, azonban annak titkársa a következőképpen fogadta őket:

„Maguk ujév óta mindig a nyakamon vannak, ha nincsenek megelégedve, dobjanak oda mindent és menjenek oda, ahol többet kapnak. (Viharos felháborodás támadt ezek hallatára. Le vele! Menjen ő el kocsitisztítónak!)

Még dr. *Landler Jenő* elvtárs szólalt fel és kifejtette, hogy amíg nem ébrednek a kocsitisztítók annak tudatára, hogy a „szerszámdobásban“ rejlik a legnagyobb erő, addig hiába szaladgálnak fűhöz-fához.

Ezután megválasztottak egy küldöttséget, amely megbízott, hogy a kereskedelemügyi miniszter előtt megsürgesse a múlt évi

emlékiratot s rámutasson a jelen helyzet tarthatatlanságára.

A küldöttség tagjaivá megválasztottak a keleti pályaudvar részéről: *Seemann József*, *Weisz Ignác*, *Somogyi István*, *Némencz Károly*; a nyugati pályaudvarról: *Csörgics József*, *Béki István*, *Pásztor István* és *Rózsa János* elvtársak.

Ezután a mindvégig izzó hangulatban lefolyt gyűlés véget ért.

Értesítés. A magyar kir. államvasutak alkalmazottai fogyasztási szövetkezete f. évi április hó 19-én, husvét vasárnap, délelőtt 9 órakor tartja

évi rendes közgyűlését

Budapest, VI., Nagy János-utca 3. szám alatt, a **Kongresszusok csarnokában.**

CSERE.

Kazánkovács, a ceglédi fiókműhelyből, cserélne az istvántelki, szolnoki vagy a nagybecskereki műhelybe.

Előfűtő, Piskiről, cserélni óhajt bármely fűtőházba.

Szerkesztői Uzenetek.

T. B., Sátoraljaújhely. Van bennük némi gondolat és érzés, de még nem üti meg a közölbetés mérvét.

Innominata. Helyszűke miatt egyelőre nem közölhetjük.

H. F., Baranyaszentlőrinc. Levelét megkaptuk. Tudomásul vettük a pontos lapkézbesítést.

Sándor János, Orosháza. Ön azt írta a kilépését bejelentő levelében, hogy a csoport tagjai önnel ellenségei. Ha önben egy parányi becsület-érzés van, akkor ezen állítását illetékes helyen, a helyi csoport vezetőségénél bizonyítania is kell. Ha ettől vonakodik, akkor azt kell hinnünk, hogy nem azért lépett ki tőlünk, mert valaki ellensége volt a helyi csoportban, hanem inkább egyéb okból, amely talán rövid idő múlva napfényre fog kerülni. Ez utóbbi feltevésünkben megerősít bennünket azon kijelentése, hogy ezután ellenségünk lesz. Eme kijelentés különben mindent megmagyaráz.

Felelős szerkesztő: **Faragó Dezső.**

Világosság könyvnyomda r.-a. Budapest, VII. Nyár-utca 1.

FRIEDMANN HERMAN

a vasutasok óraszállítója

Budapest, VIII., Vas-utca 19.

Ajánlja 3 évi jótállás mellett a legpontosabban kipróbált, jól járó

„VASUTI ÓRÁT“

Ára 7 korona.

Ezen órát utánvételt mellett szállítom. Meg nem felelő óráért a pénzt visszaadom.

Nyáron
szomjcsillapító.

Télen
gyomormelegítő.

Reggeli és uzsonna-kávé tejjel
vagy tej nélkül egész éven át:

FRANCK ENRILO KÁVÉJA

1 ltr Enrilo-főzet cukorral együtt
alig 3 fillérbe kerül.

Az Enrilo lehűtve felüdít. Az Enrilo melegen felmelegít. Az Enrilo tejjel táplál, kitűnő ízű és jóleső eszményi, teljesen alkoholmentes itala a népnek.

A magy. kir. államvasutak alkalmazottai fogyasztási szövetkezetének zárszámadása az 1907. évről.

Kiadás

Veszteség- és nyereségszámla 1907 december 31-én.

Bevétel

	Korona	fillér	Korona	fillér		Korona	fillér	Korona	fillér
Üzleti kiadások:					Az eladott áruk beszerzési és eladási árak közti különbözet --- --- ---	458.479	04		
a) általános igazgatás --- --- ---	13.320	91			Ebből levonva:				
b) személyzeti költségek --- --- ---	211.921	47			a) szállítási költségeket 71.730.84				
c) irodai költségek --- --- ---	6.640	29			b) lőtartási és fuvarozási költségeket --- --- 20.893.46	92.624	30	365.854	74
d) árudai és raktári költségek ---	11.278	33			Folyó kamatok és egyéb --- ---			3.023	23
e) árudai felügyelet --- --- ---	7.312	21							
f) világítás, fűtés és tisztogatás	7.948	16							
g) iroda- és üzlethelyiségek bére	19.719	—							
h) különfélék --- --- ---	3.520	97	281.661	34					
Állami és községi adók --- --- ---			6.021	53					
Folyó kamatok és egyéb --- --- ---			6.782	75					
Behajthatatlan követelések leírása ---	1.102	97							
Leírás az üzletberendezési tárgyak beszerzési értékéből --- --- ---	17.055	28							
Leírás a kispesti telek vételárából és a házépítési költségekből ---	2.000	—							
Leírás a debreceni telek vételárából és a házépítési költségekből ---	4.871	72							
Leírás a zólyomi telekrészlet érté- kéből --- --- ---	311	86	25.342	03					
1907. évi nyereség --- --- ---			49.070	32					
			368.877	97				368.877	97

Vagyon

Mérlegszámla 1907 december 31-én.

Teher

	Korona	fillér	Korona	fillér		Korona	fillér	Korona	fillér
Készpénz --- --- ---			4.067	08	Tagok által befizetett üzletrészek ---			435.450	—
Árukészlet --- --- ---			410.718	34	Kilépett tagok lejárt üzletrészei ---			5.235	71
Fogyasztók hiteltartozása --- --- ---			145.965	29	Tagok által fel nem vett kamatok			2.062	84
Magy. kir. államvasutak folyószámla tartozása --- --- ---			163.417	30	Tagok által fel nem vett 1906. évi osztalék --- --- ---			7.084	22
Magy. kir. államvasutaknál letét:					Hitelezők követelése --- --- ---			167.706	42
a) készpénz --- --- ---	20	—			Elfogadvány --- --- ---			20.000	—
b) 2 drb. tiszai és szegedi nyer- sorsjegy 1907 december 31-iki árfolyam szerint --- --- ---	584	—	604	—	Pesti magyar kereskedelmi bank folyószámla-követelése --- --- ---			140.419	—
Vegyes követelések és elszámolásra adott előlegek --- --- ---			46.446	15	Tartalékalap --- --- ---			135.907	75
Üzletberendezési tárgyak beszerzési értéke --- --- ---	141.426	90			Szövetkezeti alkalmazottak segélye- zésére szolgáló alap --- --- ---			15.284	28
ebből leírás:					Biztosítékok --- --- ---			32.478	42
1884—1906. években 108.307.---					Forgalomban levő értékjegyek ---			11.231	90
1907. évben --- 17.055.28	125.362	28	16.064	62	Törvényes letiltások --- --- ---			428	79
Pesti magy. kereskedelmi banknál letét:					1907. évi nyereség --- --- ---			49.070	32
a) 135.600.— K n. é. 4%-os magy. koronajáradék 1907 december 31-iki árfolyam szerint:									
1. a tartalékalaphoz tartozó									
121.400.— K n. é. 113.144.80									
2. a segélyalaphoz									
tartozó									
14.200.— K n. é. 13.234.40	126.379	20							
b) biztosítéki értékpapírok --- ---	31.538	42	157.917	62					
Ujpesti ingatlan, telekvételár és házépítési költségek --- --- ---	34.437	68							
ebből leírás: 1895—1897. években	32.437	68	2.000	—					
Kispesti ingatlan, telekvételár és házépítési költségek --- --- ---	28.491	91							
ebből leírás: 1903—1905. években --- 3.491.91									
1907. évben 2.000.—	5.491	91	23.000	—					
Debreceni ingatlan, telekvételár és házépítési költségek --- --- ---	32.494	15							
ebből leírás: 1906. évben 1.622.23									
1907. „ 4.871.92	6.494	15	26.000	—					
Tétényi két pince vételára és lakó- házépítési költségek --- --- ---	29.615	95							
ebből leírás: 1898—1904. években	23.615	95	6.000	—					
Zólyomi telekrészlet, vételár és tervek költsége --- --- ---	312	86							
ebből leírás 1907. évben --- ---	311	86	1	—					
Áttételi számla --- --- ---			20.158	28					
			1.022.359	68				1.022.359	68